

MÜLTECİLER VE SIĞINMACI ADAYLARI

Öğrenim, eğitim ve çalışma rehberi

London Metropolitan University'de bulunan **RAGU** (Refugee Assessment and Guidance Unit) birimi tarafından, danışma kaynakları için Temmuz 2006'da hazırlanmıştır.

Son güncelleştirme: Eylül 2008

İçindekiler

Mülteciler ve Sığınmacı Adayları için Rehber

Bu rehber hakkında	3
Göçmenlik statüsü, haklar ve olanaklar	4
İngilizce Öğrenme	9
Öğrenim	13
Eğitim	19
Gönüllü Çalışma	21
İstihdam ve serbest çalışma	24
Denizaşırı ülkelerde kazanılan yeterlilik dereceleri ve deneyimlerin kullanılması	33
Yeniden yeterlilik kazanma	37
Faydalı olabilecek bağlantı bilgileri	40
Sözlük	44

Bu rehber hakkında

Mülteciler ve Sığınmacı Adayları için Rehber

Bu rehber kimler içindir?

Bu rehber, İngiltere'de yaşayan yetişkin (16 yaşın üzerindeki) mülteciler ve sığınmacı adayları içindir. Bu rehberde mülteci terimi, başka türlü tanımlanmadığı sürece, Mülteci Statüsü (Refugee Status), Sınırsız Kalma İzni (Indefinite Leave to Remain) (ILR), Özel Kalma İzni (Exceptional Leave to Remain) (ELR) veya Özel Giriş İzni (Exceptional Leave to Enter) (ELE), İnsani Koruma (Humanitarian Protection) (HP) ya da Takdire Bağlı İzin (Discretionary Leave) (DL) alan tüm kişileri tanımlamak için kullanılacaktır. Sığınmacı adayı (asylum seeker) terimi ise, itiraz aşamasında olanlar dahil olmak üzere, henüz sonuçlanmamış bir sığınma talebi olan kişileri tanımlayacaktır.

Bu rehber neleri içeriyor?

Bu rehber, öğrenim, eğitim, gönüllü olma ve çalışma konularında bilgi ve ayrıca, mültecilerin ve sığınmacı adaylarının sahip olduğu hak ve olanaklarla ilgili bazı ilave bilgiler içermektedir. Belirli bir konuda bilgi vermemiz mümkün olmadığında, o konuda yardımcı olabilecek diğer kuruluş veya web sitelerine nasıl erişilebileceğini belirtilmiştir.

Rehberi nasıl kullanmalıyım?

Rehber, farklı konular içeren belirli bölümlere ayrılmıştır; örneğin, öğrenim ve gönüllü çalışma gibi. Rehberin tamamını baştan sona okuyabilir veya yalnızca ilgilendiğiniz bölüme bakabilirsiniz. Eğer bilmediğiniz bir sözcük ya da kısaltma varsa, bunu sözlük bölümünde bulabilirsiniz. Yardımcı olabilecek kuruluşların bağlantı bilgileri rehberin sonunda verilmektedir.

Bu rehberi kim hazırladı?

Bu rehber, London Metropolitan University'de (www.londonmet.ac.uk/ragu) bulunan RAGU (Refugee Assessment and Guidance Unit) birimi tarafından hazırlanmıştır. Mülteci topluluklarının konuştuğu 9 dile çevrilmiştir. RAGU ayrıca, mülteciler ve sığınmacı adayları ile çalışan danışmanlara yönelik bir rehber hazırlamıştır. RAGU bu rehberleri düzenli olarak güncelleştirecektir.

Nasıl geri bildirimde bulunabilirim?

Eğer mülteciler ve sığınmacı adayları için hazırlanan bu rehber hakkında görüşlerinizi bildirmek isterseniz, lütfen bunları aşağıdaki adrese gönderin: ca-advice-resources@lsc.gov.uk

Göçmenlik statüsü, haklar ve olanaklar

Mülteciler ve Sığınmacı Adayları için Rehber

Göçmenlik statüm, hak ve olanaklarımı nasıl etkiler?

Eğer **mülteciyseniz**, bir İngiliz vatandaşına sunulan **hizmetlerin çoğundan yararlanma olanağınız vardır**. Bazı olanaklar, kalma izninizin niteliğine ve bu ülkede geçirdiğiniz süreye bağlıdır. Eğer **sığınmacı adayıysanız**, özellikle çalışma ve mali destek bakımından Birleşik Krallık'taki **hak ve olanaklarınız sınırlı olacaktır**.

Birleşik Krallık'ta **kalma izninizin sona ermesi durumunda** (örneğin, refakatsiz bir çocuk olarak, size 18. yaş gününüze kadar Takdire Bağlı İzin verildiyse), eğer izninizin sona erme tarihinden önce **süre uzatımı için başvuruda bulunduysanız**, Birleşik Krallık'ta **kalma izniniz** bu başvurunuz hakkında karar verilinceye kadar **geçerliliğini koruyacaktır**. Sahip olduğunuz hak ve olanaklar da aynı şekilde devam edecektir.

Nereden daha fazla bilgi alabilirim?

Eğer sığınmacı adayıysanız, destek ve bilgi için yerel **Tek Noktadan Hizmet (One Stop Service)** büronuzla bağlantı kurmanız gerekir. One Stop Service bürolarından her biri, Refugee Council veya Mülteci Katılımları Projesi (RAP) gibi büyük bir **mülteci kuruluğu** tarafından yönetilir. Yerel One Stop Service büronuzu bulmak için, aşağıdaki adrese bakın:

<http://languages.refugeecouncil.org.uk/english/services.htm>

One Stop Service, destek ve barınma başvurusunda bulunmanıza yardımcı olabilir, sığınma süreci hakkında daha fazla bilgi verebilir ve sizi diğer yardımcı kuruluşlara yönlendirebilir. Eğer mülteciyseniz, One Stop Service büronuz sosyal yardımlar için başvuruda bulunmanıza yardımcı olabilir ve öğrenim, eğitim ve çalışma konusunda bilgi verebilir. Aşağıdaki web sitesinde, hak ve olanaklarınız hakkında 20 dile çevrilmiş bazı faydalı bilgiler bulunmaktadır:

<http://languages.refugeecouncil.org.uk>

Öğrenim olanaklarım nelerdir?

Tüm sığınmacı aday ve mülteci **çocuklar ücretsiz öğrenim olanağına sahiptir**. Eğer sosyal yardım veya NASS desteği alıyorsanız, çocuğunuzun okul yemeklerini ücretsiz olarak alabilirsiniz. Ayrıca, okul üniforması ve ulaşım masrafları için yardım alabilirsiniz. Bu konuda daha fazla bilgi edinmek için okul ile görüşmeniz gerekir. 3 ve 4 yaşlarındaki tüm çocuklar, bir çocuk yuvası, oyun grubu veya okulda ücretsiz okul öncesi öğrenim görme olanağına sahiptir. Mülteci Konseyi'nin mülteci çocuklarla ilgili bilgi notları için:

http://languages.refugeecouncil.org.uk/pdf/English/Schools_English.pdf

Sığınmacı adayı ve mülteciler, **giriş koşullarını karşılayabildikleri ve program ücretlerini ödeyebildikleri** sürece, **herhangi bir düzeydeki herhangi bir eğitim programına devam etme olanağına** sahiptir. Ödemeniz gereken ücretler ve alabileceğiniz destekler, göçmenlik statünüze ve Birleşik Krallık'ta bulunma sürenize bağlı olacaktır.

► Eğitim olanaklarım nelerdir?

Mesleki eğitim olanaklarınız, **göçmenlik statünüze bağlı olacaktır. Mülteciler Hükümetin Yetişkinler için İşe Dayalı Öğrenim (Work Based Learning for Adults) gibi eğitim programlarından yararlanabilirler.** Eğer **sığınmacı adayıysanız**, çalışma izniniz olsa bile bu Hükümet programlarından **yararlanmaya uygun değilsiniz** demektir. Eğer çalışma iznine sahip bir sığınmacı adayıysanız, işveren aracılığıyla mesleki eğitim almanız mümkün olabilir.

► İstihdam edilmeme veya serbest çalışmama izin verilir mi?

Mültecilerin Birleşik Krallık'ta çalışmalarına izin verilir ve diğer herhangi bir çalışan ile aynı muameleyi görmeleri gerekir. Bu, kendilerine en azından asgari ücret (minimum wage) ödenmesini içerir. Asgari ücret, zorunlu eğitimi tamamlama yaşının üzerindeki çalışanların hemen hepsini kapsayan yasal bir haktır ve bu ücretin düzeyi Hükümet tarafından belirlenir. 0845 6000 678 numaralı Ulusal Asgari Ücret Yardım Hattından veya www.hmrc.gov.uk/nmw adresinden bu konuda daha fazla bilgi alabilirsiniz.

Eğer **sığınmacı adayıysanız**, size çalışma izni (permission to work) verilmediği sürece **ücretli bir işte çalışamazsınız.** Bu durum, serbest çalışma için de geçerlidir. Eğer İçişleri Bakanlığı'nın (Home Office) **sığınma talebiniz hakkında vereceği ilk karar için 12 aydan uzun bir süredir bekliyorsanız, çalışma izni başvurusunda bulunabilirsiniz.** Halihazırda itiraz aşamasında olsanız bile, ilk karar bekleme süreniz 12 ay veya daha uzun olduysa, çalışma izni başvurusunda bulunabilirsiniz. Çalışma izni için, Asylum Casework Directorate, Lunar House, 40 Wellesley Road, Croydon, CR9 2BY adresine yazılı olarak başvurmalısınız. Bu yazınızda Home Office referans numaranızı belirtmeniz önemlidir.

Eğer size çalışma izni verilirse, sığınma talebiniz kesin karara bağlanıncaya kadar bu izin devam eder. Başvuru Kayıt Kartınız (Application Registration Card) (ARC), çalışma iznine sahip olduğunuzu gösterecek şekilde değiştirilir. **Çalışma izni başvurusunda bulunabilmeniz için**, sığınma talebiyle ilgili **asıl başvuru sahibi siz olmalısınız.** Örneğin, sığınma talebi eşinizin ya da anne veya babanızın adına ise, siz çalışma izni başvurusunda bulunamazsınız.

Birleşik Krallık'taki çalışanlar, cinsiyet ya da ırk ayrımcılığı, esnek çalışma ve analık veya babalık hakları gibi konuları kapsayan çalışma mevzuatı ile korunur. Aşağıdaki web sitelerinde bu konuda daha fazla bilgi bulabilirsiniz:

- www.dti.gov.uk/employment
- www.direct.gov.uk/Employment/index.htm
- www.adviceguide.org.uk/employment

Ulusal Sigorta Numarası (National Insurance Number) (NINO), kimliğinizi belirten özel bir numara olup, sosyal yardımlar için ve işverenler tarafından referans olarak kullanılır. Mültecilerin çoğu, Home Office'den gelen ve statülerini teyit eden bir mektupla birlikte NINO alır. Eğer NINO'nuz yoksa ve almanız gerekiyorsa, 0845 6000643 numaralı telefonu aramanız gerekir. Daha sonra, bir İş Bulma Merkezinde (Jobcentre) görüşme yaparsınız. Bu görüşmeye giderken kimlik ve adres bilgilerinizi kanıtlayan belgeleri yanınızda götürmeniz gerekir.

Gönüllü olarak çalışabilir miyim?

Gönüllü çalışma, genellikle bir hayır kuruluşu ya da gönüllü kuruluş olan bir organizasyon içinde ücret almadan çalışma anlamına gelir. **Mülteciler ve sığınmacı adayları, gönüllü çalışma olanağına sahiptir.** Sığınmacı adaylarının gönüllü olmak için çalışma izni almaları gerekmez. Eğer sığınmacı adaysanız, Home Office'den aldığınız belgelerde ücretsiz olarak çalışmanıza izin verilmediği belirtilse bile, gönüllü olarak çalışabilirsiniz.

Tüm **gönüllüler**, ulaşım ve yemek gibi **masrafları** için para alabilir. Eğer sığınma desteği veya sosyal yardım alıyorsanız, bu masraflar için size ödenen para harcadığınız tutara eşit olmalıdır. Eğer mülteciyseniz ve sosyal yardım alıyorsanız, istediğiniz kadar gönüllü çalışabilirsiniz; ancak bu, sizin ücretli bir işe aday olmanızı ya da iş aramanızı engellememelidir. Herhangi bir karışıklık olmaması için, gönüllü olarak çalışmanız konusunda İş Bulma Merkezindeki bir görevli ile görüşmek isteyebilirsiniz.

Sosyal yardımlardan veya sığınma desteğinden yararlanma olanağım var mı?

Sığınmacı adaylarının çoğu Ulusal Sığınmacı Destek Servisi'nin (NASS) desteğinden yararlanma olanağına sahiptir. Bu, kalacak yer ve geçim masraflarını veya eğer kalacak bir yeriniz varsa, yalnızca geçim masraflarını içerebilir. Sığınma talebiniz geri çevrilmiş ve itiraz haklarınızın tümünü kullanmışsanız, ülkenize geri dönememeniz durumunda NASS'dan Section 4 ya da 'zor durum (hard cases)' desteği almaya uygun olabilirsiniz. Bu konuda yerel One Stop Service büronuzdan tavsiye almanız önemlidir. Aşağıdaki web sitesinde, sığınma desteği hakkında 20 dile çevrilmiş bilgiler bulunmaktadır: <http://languages.refugeecouncil.org.uk/>

Mülteciler, sosyal yardım talebinde bulunabilirler. Eğer sığınma talebiniz hakkında olumlu bir karar verilirse, NASS desteğiniz bundan 28 gün sonra sona erer. Sosyal yardımlar için mümkün olan en kısa zamanda başvuruda bulunmanız önemlidir. Sosyal yardım talebinde bulunmak için, yerel İş Bulma Merkezimize gitmeniz gerekir. Yerel merkezimizi www.jobcentreplus.gov.uk adresli web sitesini ziyaret ederek veya One Stop Service büronuza sorarak bulabilirsiniz.

RIES (Refugee Integration and Employment Services): (Mülteci Entegrasyon ve İş Bulma Servisi) Kasım 2008'de hayata geçen RIES İngilizce derslerine kaydolma, eğitim ya da öğretim kursları, yerleştirme ve iş bulma konusunda tavsiye hizmeti vermektedir. RIES hizmetleri Mülteci Konseyi, Mülteci Hareketi, İskoç Mülteci Konseyi, Galler Mülteci Konseyi ve Kuzey İngiltere Mülteci Servisi (NERS) tarafından verilmektedir. Bu program kalma izni alan mültecilerin ilk yıllarında yararlanması içindir. Mevcut mülteciler ve Başvuru Karar Programı'na dahil olan kişiler bu hizmetlerden yararlanamaz. Yalnızca, Yeni Sığınmacı Programı (New Asylum Model (NAM)) ve İnsani Koruma kapsamında mülteci olma hakkı kazanan sığınmacı adayları için 1 Ekim 2008 tarihinden itibaren geçerli olacaktır.

www.ukba.homeoffice.gov.uk/aboutus/workingwithus/workingwithasylum/integration/ries/

11 Eylül 2007'den itibaren, size Mülteci Statüsü veya İnsani Koruma sağlanması durumunda (18 yaşından büyük olmanız gerekmektedir), **Mültecileri Toplumla Bütünleştirme Kredisine** başvurmanız mümkün olacaktır. Bu, toplumla bütünleşmenizi kolaylaştırmak amacıyla, özellikle eğitim, çalışma ve barınma gereksinimlerinizi karşılamaya yardımcı olmak üzere verilen faizsiz bir kredidir. Bu kredi, eğitim görmek veya yeniden yeterlilik kazanmak için mali yardım olarak ya da konut kiralarken depozito ödemek için kullanılabilir. Mültecileri toplumla bütünleştirme kredisi almaya hak kazandığınızı belirten olumlu kredi karar mektubunuzla birlikte bir başvuru formu

almanız gerekir. Bu başvuru formuna yandaki linkten de ulaşabilirsiniz:

<http://www.ukba.homeoffice.gov.uk/aboutus/workingwithus/workingwithasylum/integration/integrationloan/>

► Yerleştirme için uygun muyum?

Eğer **NASS'dan destek alan bir sığınmacı adayıysanız, NASS tarafından yerleştirilmeye uygunsunuz** demektir. Bunun yerine, arkadaş veya akrabalarınızın yanında da kalabilirsiniz. Eğer NASS tarafından yerleştirilmeniz gerekiyorsa, Birleşik Krallık'ın hangi bölgesinde oturacağınız konusunda seçim yapamazsınız.

Eğer **mülteciyseniz, belediyenize konut başvurusunda bulunabilirsiniz**. Bunun dışında, özel konut veya kayıtlı sosyal konut kiralayan mal sahipleri gibi birçok seçeneğiniz vardır. Herhangi bir karar vermeden önce **tavsiye almanız önemlidir**. Konut tavsiyesi için Shelter ile bağlantı kurabilirsiniz. Shelter'ın yeni kılavuzu için:

http://england.shelter.org.uk/shop/publications/adviser_tools/housing_guides/asylum_seekers_and_refugees

► Ücretsiz sağlık hizmetlerinden yararlanabilir miyim?

Sağlık hizmetleri sistemi, NHS (Ulusal Sağlık Servisi) olarak adlandırılır. **Sığınmacı aday ve mülteciler, ücretsiz sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkına sahiptir**. NHS hakkında daha fazla bilgi edinmek için, 40'tan fazla dilde sunulan broşürü okuyabilirsiniz. Bunun için, Sağlık Bakanlığı'nın www.dh.gov.uk adresli web sitesini ziyaret etmeniz gerekir. Arama kutusuna 'Introduction to the National Health Service' yazın.

NHS Direct, İngiltere ve Galler'de yaşayan insanlara sağlık konusunda tavsiye ve bilgi veren **24 saat açık telefon servisi**dir. Eğer kendinizi hasta hissederseniz ya da yerel hastane veya Pratisyen Hekiminiz (GP) hakkında bilgi almak isterseniz, **0845 46 47** numaralı telefonda NHS Direct'i arayabilirsiniz. Eğer çeviri hizmetine ihtiyacınız varsa, konuştuğunuz dilin adını İngilizce olarak söylemeniz gerekir.

Bir yüksek mahkeme yargıcı, 11 Nisan 2008 tarihinde başvuruları reddedilen sığınmacı adaylarının sağlık hizmetlerinden yararlanma hakları olduğuna karar verdi.

► Yasal tavsiye alabilir miyim?

Bazı kararları almadan önce, ya da formları doğru doldurmanız bakımından **yasal tavsiye almanız çok önemlidir**. Bu özellikle, sığınma başvurusu yaparken, sığınma talebiniz hakkında verilen olumsuz bir karara karşı itiraz başvurusunda bulunurken, ülkede kalma izninizin süresini uzatırken veya ailenizin yeniden bir araya getirilmesi için başvuruda bulunurken önemlidir. Daha fazla bilgi için, One Stop Service büronuzla görüşün veya bu rehberin sonunda listesi verilen kuruluşlarla bağlantı kurun.

'Sığınma konusunda iyi tavsiyeler nasıl alınabilir' başlıklı yazıyı

www.advicenow.org.uk/asylumadvice adresinden okuyabilirsiniz.

www.multikulti.org.uk web sitesinde bu bilgiyi diğer pek çok dilde bulabilirsiniz.

Birleşik Krallık'ta Sığınmacı Yardım programındaki Mülteci Kadınlar için Kaynak Yaratma Projesi kapsamında bir kitapçık yayımlanmıştır. Bu kitapçığa www.asylumaid.org.uk sitesinden ulaşabilirsiniz, bu kitapçık sitede pek çok yabancı dile çevrilmiştir.

Nasıl danışman bulabilirim?

Birçok konuda bilgi almak veya karar vermek için ilave yardım ve tavsiyeye gereksinim duyduğunuzu göreceksiniz. Bu, IAG (Bilgi, Tavsiye ve Rehberlik) olarak adlandırılır. Birleşik Krallık'ta **IAG** hizmeti veren **birçok kuruluş** bulunur ve özellikle mülteciler ve sığınmacı adayları ile çalışan bazı kuruluşlar vardır. Yerel **One Stop Service** büronuz bunlardan biridir ve sizi diğer yardımcı kuruluşlara **yönlendirebilir**.

Mülteciler ve sığınmacı adayları, **learnirect**'ten **ücretsiz kariyer tavsiyesi ve rehberlik** hizmeti alabilirler. Tavsiye almak için:

- **İnternet üzerinden** www.direct.gov.uk/careersadvice adresine gidebilirsiniz
- **Telefonla** 0800 100 900'ü arayabilirsiniz. İki dilli (örneğin Fransızca, Farsça, Somali Dili veya Urduca konuşan) birkaç danışman bulunur
- **E-posta yoluyla** <http://careersadvice.direct.gov.uk/contactus/> adresine mesaj gönderebilirsiniz

nextstep, İngiltere'de yaşayan 20 yaş ve üzerindeki yetişkinlere öğrenim ve çalışma konusunda ücretsiz bilgi verir. Yerel büronuzu bulmak için, nextstep'in <http://nextstep.lsc.gov.uk> web sitesine bakabilirsiniz.

Connexions, İngiltere'de **13-19 yaşındaki** kişilerle çalışan bir kuruluştur.

www.connexions-direct.com adresli web sitesinde yerel Connexions büronuz hakkında bilgi bulabilirsiniz.

İngilizce Öğrenme

Mülteciler ve Sığınmacı Adayları için Rehber

► Neden İngilizce öğrenmeliyim?

Birleşik Krallık'ta yaşarken yerel dili öğrenmeniz önemlidir. Yerel dili öğrenmek, **kendinizi toplumun bir parçası olarak hissetmenize ve arkadaş edinmenize yardımcı olur** ve **iş bulma açısından önemlidir**. İngiliz vatandaşı olmak için başvuruda bulunan mülteciler, artık ESOL Entry Level 3 düzeyinde olduklarını kanıtlamak zorundadır. Dili ders dışında öğrenmek, yerel aksanı ve sıkça kullanılan deyimleri pratik olarak kazanmanıza yardımcı olur.

► ESOL kursları nelerdir?

Birleşik Krallık'ta çok çeşitli İngilizce kursları vardır. Bunların çoğu ESOL (**Başka Dilleri Konuşanlar için İngilizce**) kursudur. ESOL dersleri, **çeşitli düzeylerdeki öğrencilere yöneliktir**. Başlangıç Düzeyi (Entry level) en düşük düzeydir ve 1. Başlangıç Düzeyi, 2. Başlangıç Düzeyi ve 3. Başlangıç Düzeyi olmak üzere 3 alt düzeye ayrılır. Eğer İngilizce öğreniminin başındaysanız, 1. Başlangıç Düzeyinden başlarsınız. Başlangıç Düzeyinden sonra, 1. Düzey ve 2. Düzey gelir. Bu 5 ESOL düzeyinin tümünde, Yaşam Becerileri (Skills for Life) sertifikası verilir. Skills for Life, okuma yazma, sayısal beceri ve ESOL düzeylerini geliştirmeyi amaçlayan bir Hükümet stratejisidir.

► Nerede İngilizce öğrenebilirim?

Yüksek okullar

Yüksek okulda öğrenim görmenin avantajları şunlardır:

- Daha fazla kurs seçeneği
- İnsanlarla tanışma fırsatı
- Bilgisayar ve kütüphane erişimi
- Öğrenci İşleri (Student Services) bölümünde danışmanlık hizmeti

Mülteci kuruluşları

Bazı mülteci kuruluşları ESOL kursları verir. Bu kuruluşlardan kimileri, belirli ülke veya bölgelerden gelen kişilerle çalışan RCO'lar (Mülteci Topluluğu Kuruluşları) olabilir. Diğerleri, mülteci topluluğunun tamamına hizmet sunar.

Burada öğrenim görmenin avantajları şunlardır:

- Mültecilerle çalışma deneyimine sahip olan bir kuruluşta öğrenim görerek kendini daha fazla güvende hissetme
- Uzman tavsiyesine erişim olanağı

Özel dil okulları

Bazı özel dil okulları, mülteciler ve sığınmacı adayları için ücretsiz İngilizce kursu verir. Özel dil okulları, en iyi olanaklara sahip büyük okullardan yalnızca birkaç kurs veren küçük okullara

kadar değişir. Bir kursa devam etmeye karar vermeden önce, size uygun olup olmadığını anlamak için dil okulunu mutlaka ziyaret edin.

İnternet üzerinden

İnternet üzerinde tüm İngilizce düzeylerine yönelik pek çok kaynak ve ücretsiz kurs vardır. Çevrim içi öğrenimin avantajı, kendinize uygun zamanlarda ve kendi hızınızda çalışabilmenizdir. Faydalı olabilecek bazı web siteleri şunlardır:

- www.bbc.co.uk/skillswise
- www.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish
- www.learnenglish.org.uk
- <http://a4esl.org/>
- www.uefap.com

İnternete yerel kütüphanenizden veya erişime açık ICT merkezlerinden erişebilirsiniz. Bu merkezler, halka açık yerlerde, örneğin bir yetişkin eğitim merkezinde veya topluluk kuruluşunda bulunur. Erişime açık ICT merkezlerinin iki ana türü, UK Online merkezi ve learndirect merkezidir. Bazı merkezlerde her ikisi de yer alır.

UK Online Merkezleri size ihtiyacınız olan ICT tesislerini sunar ve bilgisayar ve internet kullanımı konusunda yardım ve destek sağlar. Bu merkezlerde şunları yapabilirsiniz:

- Bilgisayar kullanma
- E-posta mesajı gönderip alma
- İnternet üzerinde gezinme
- Kısa bir 'tanıtım' dersi alma

Yerel UK Online merkezinizin nerede olduğunu öğrenmek için, yerel kütüphanenizden bilgi isteyebilir, 0800 77 1234 numaralı telefonu arayabilir veya www.ukonlinecentres.com adresine bakabilirsiniz. Bazı merkezler diğer dillerde destek sağlar, ancak bunu yerel merkezinizle görüşmeniz gerekir.

learndirect Merkezleri bilgisayarlara ve İngilizce Dil kurslarını da içeren çevrim içi kurslara erişim sağlar. Size en yakın learndirect Merkezini bulmak için, www.learndirect.co.uk adresli web sitesine bakın. learndirect, çok çeşitli kurslar verir ve size en uygun kursun hangisi olduğunu anlamak için dil düzeyinizi belirler. Başlıca ESOL kursu, ELLIS olarak adlandırılır ve çeşitli dillerde ilave yardım içerir. learndirect ayrıca, dil öğreniminin çok başında olan kişiler için 'İngilizce Öğrenimine Hoş Geldiniz' adlı bir kurs sunar.

Nasıl İngilizce kursu bulabilirim?

Bir İngilizce kursu bulmak için:

- One Stop Service büronuz veya başka bir mülteci kuruluşunda bir danışman ile görüşebilir
- Yerel yüksek okulunuza gidip sunulan kurslar hakkında bilgi isteyebilir
- 0800 100 900'den learndirect ile bağlantı kurabilir veya www.direct.gov.uk/careersadvice adresli web sitesini ziyaret edebilirsiniz.

Bir İngilizce kursuna başlamadan önce, bulunduğunuz düzeyin belirlenmesi için kısa bir sınava tabi tutulabilirsiniz. Bir düzeyi geçerseniz, bir sonraki düzeye devam edersiniz. Eğer bulunduğunuz düzeydeki sınıflar doluysa, adınız bekleme listesine alınır.

► Nasıl kayıt olabilirim?

Bir kursa kayıt olurken ya da yazılırken **göçmenlik statünüzü kanıtlamak için belge göstermeniz** istenebilir. Bu, Home Office'den aldığınız bir mektup veya ARC olabilir. Eğer **sığınma desteği veya sosyal yardım alıyorsanız**, bunu **kanıtlayan belgeleri de göstermeniz** gerekir.

► Kurs ücreti ne kadardır?

2007/08 öğretim yılından itibaren, **işsiz olan veya gelire dayalı sosyal yardım alan mülteciler ücretsiz ESOL** kurslarından yararlanabilecektir.

Eğer **sığınmacı adayıysanız**, **sığınma talebinizden altı ay sonra ücretsiz ESOL** kursu almaya **hak kazanırsınız**. Bu hakkı kazanmak için talebiniz veya itiraz başvurunuz hakkındaki kararı bekliyor olmanız gerekir. Eğer sığınma talebiniz reddedildiyse ve ülkenize dönme olanağınız bulunmadığı için NASS'dan '4. Bölüm' desteği alıyorsanız ücretsiz ESOL kursu alabilirsiniz.

Bununla beraber, **16-18 yaşındaki sığınmacı adayları ESOL kurslarına ücretsiz olarak devam** edebilecektir. Eğer NASS desteği alıyorsanız ya da yanında bir yetişkin bulunmayan çocuk sığınmacı adayıysanız ve sosyal hizmetlerin bakımı altındaysanız, kursa devam ederken 19 yaşını doldurduysanız, kursun bitimine kadar devam edebilirsiniz. Kursun bekleme listesindeyken 19 yaşını doldurduğunuz takdirde de ücretsiz kurs alma hakkına sahip olursunuz.

İngilizce kurslarının ücreti, kursu veren **yüksek okula** ve uygulanan ücret tarifesine göre değişmektedir. Mülteciler için, yurtiçinden gelen öğrencilere uygulanan düşük ücret tarifesi geçerlidir; ancak sığınmacı adaylarına yurtdışından gelen öğrencilere yönelik yüksek ücret tarifesi uygulanabilir (bu, yüksek okulun takdirine bağlıdır).

► Nasıl kurs seçmem gerekir?

Eğer ESOL kurs seçeneklerinin geniş olduğu bir bölgede yaşıyorsanız, ne tür bir kursa gitmek istediğiniz hakkında iyi düşünmeniz gerekir. Mümkünse, bu konuyu bir danışman ile görüşün. Size ve yaşam biçiminize hangisinin en uygun olacağını değerlendirmeniz önemlidir.

- ESOL kursunun başka bir ders ile birleştirilmiş olmasını istiyor musunuz?
- Dilin belirli bir alanı üzerinde yoğunlaşmanız gerekiyor mu?
- Belirli bir mesleğe yönelik bir kurs mu arıyorsunuz?
- Günün hangi saatlerinde ders almak istiyorsunuz?

► Ders dışında nasıl İngilizce öğrenebilirim?

Eğer İngilizce öğrenmek istiyorsanız, derste çalıştığınız kadar ders dışında da çalışmanız gerekir. Mümkün olduğunca çok pratik yaparsanız, İngilizcenizi daha çabuk geliştirirsiniz. Eğer arkadaşlarınız sizinle aynı dili konuşuyorsa, günde yalnızca bir saat bile olsa İngilizce konuşma konusunda onlarla anlaşın.

Televizyon izleme

Çeşitli televizyon programları izlemenin İngilizcenizi geliştirmenize yardımcı olduğunu göreceksiniz. Eğer İngilizceyi yeni öğreniyorsanız, **çocuk programları** iyi bir başlangıç olabilir, çünkü bunlar **basit bir dil kullanır** ve çok sayıda tekrar içerir. **Haber programları, tekrarlanmaları** ve Birleşik Krallık'taki yaşam hakkında bilgi vermeleri bakımından çok faydalıdır. Eğer televizyonunuzda 'teletext' varsa, 888 tuşlayarak bazı programları altyazılı olarak izleyebilirsiniz. Eğer dijital televizyonunuz varsa kurulum menüsünden 'altyazı'yı seçin ve talimatları uygulayın. Televizyon programlarını yeniden izleyebilmek için, bunları videoya kaydedebilirsiniz.

Radyo dinleme

Radyo dinleme, İngilizce öğrenmenin bir başka harika yoludur. Mümkün olan her durumda radyoyu açık tutun. Başlangıçta, konuşulanları pek anlamadığınızı düşünebilirsiniz ama zamanla daha fazla anlarsınız. **Yerel radyo** yayınlarını dinlemek, konuşulan **aksanı öğrenmenize** yardımcı olur ve bölgenizde ne olup bittiği hakkında size bilgi verir. Radyo programlarını kaydedip yeniden dinlemek sizin için faydalı olabilir.

Okuma

Gazete, dergi ve kitap okumak, İngilizcenizi geliştirmek için pratik yapmanın harika bir yoludur ve söz dağarcığınızı genişletir. Birçok yerel gazete ücretsizdir. Günlük ulusal gazetelerin iki türü vardır: geniş sayfalı siyasi gazeteler ve küçük sayfalı bulvar gazeteleri. Siyasi gazeteler (The Times ve The Guardian gibi) resmi bir dille ve İngilizce dilbilgisi kurallarına uygun biçimde yazılır ve daha çok siyasi ve ekonomik haber içerir. Bulvar gazeteleri ise (The Sun ve The Daily Express gibi) daha çok günlük konuşma İngilizcesi ile yazılır ve eğlence ve spor haberlerine yer verir.

Kütüphaneye gitme

Yerel kütüphaneniz, iyi bir okuma yeridir. Kütüphaneye **üye olmak ücretsizdir** ve kitap ödünç almak veya interneti kullanmak için para ödemeniz gerekmez. Kütüphanenizde çeşitli **topluluk dillerinde** yazılmış kitaplar da bulunabilir. Video kaseti veya DVD gibi diğer malzemeleri ödünç almak ve bilgisayardan yazılı bilgi çıkarmak ücrete tabi olabilir. Kütüphaneye üye olmak için, kimliğinizi kanıtlayan ve adresinizi belirten 1 veya 2 adet belgeyi, örneğin Home Office'den aldığınız bir mektup, kira sözleşmesi ya da GP'niz tarafından yazılan bir mektubu yanınızda götürmeniz gerekir.

Gönüllü çalışma

Gönüllü çalışma (volunteering), yeni şeyler öğrenmenin ve İngilizcenizi geliştirmek için pratik yapmanın harika bir yoludur. Bu, aynı zamanda size bir işle meşgul olma, yeni beceriler kazanma ve yerel topluma katkıda bulunma fırsatı sunar. Bu rehberin 'Gönüllü Çalışma' başlıklı bölümünde daha fazla bilgi bulabilirsiniz.

Rehberlik

Rehberlik (mentoring) programında, Birleşik Krallık'ta yaşama konusunda size yol gösterecek bir kimse, yani bir rehber (mentor) ile eşleştirilirsiniz. Rehberinizle çeşitli konular hakkında konuşabilirsiniz veya rehberiniz bazı işleri yapmanıza yardımcı olmak için size eşlik edebilir. One Stop Service büronuzdan yerel programlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz.

Ulusal mülteci rehberlik programı Time Together, Timebank adlı yardım kuruluşu tarafından yönetilir. Bu programa katıldığınızda, eğitilmiş bir gönüllü rehber ile 1 yıl için eşleştirilirsiniz. Birleşik Krallık'ın birçok bölgesinde Time Together programı yürütülmektedir. Daha fazla bilgi için, www.timetogether.org.uk adresli web sitesini ziyaret edin.

Öğrenim

Mülteciler ve Sığınmacı Adayları için Rehber

İngiltere'deki eğitim sistemi nasıldır?

İngiltere'deki eğitim sistemi, kendi ülkenizdekinden çok farklı olabilir. Yetişkinlere yönelik eğitim, esas olarak yüksek okul ve üniversitelerde verilir. Çok çeşitli yeterlilik dereceleri için öğrenim görebilirsiniz. Nerede öğrenim göreceğiniz, sizin için en uygun program türünün ne olduğuna bağlıdır. Genellikle en prestijli olanının üniversitede görülen yüksek öğrenim olduğu düşünülse de, İngiltere'de yüksek düzeydeki eğitim programlarının çoğu artık yüksek okullar tarafından sunulmaktadır. Eğitim programının türü, yeterlilik derecesi, ödenmesi gereken olası masraflar, sağlanan destekler ve bunun geleceğe ilişkin planlarınıza ne kadar uygun olduğu hakkında düşünmeniz gerekir.

Aşağıdaki web sitelerinde, eğitim sistemi hakkında bazı faydalı bilgiler ve çeşitli yeterlilik düzeyleriyle ilgili açıklamalar bulunmaktadır:

- www.direct.gov.uk/en/EducationAndLearning
- www.qca.org.uk

Giriş koşullarını karşılayabildiğiniz ve program ücretlerini ödeyebildiğiniz sürece, herhangi bir düzeydeki herhangi bir eğitim programına devam etme olanağınız vardır.

İleri eğitim nedir?

İleri eğitim (further education), 16 yaşından sonra görülen, ancak **düzeyi lisans programının altında** olan eğitimidir. İleri eğitimin amacı, **insanları işe veya bir sonraki öğrenime hazırlamaktır**. Programlar esnek ve çeşitlidir. Bazı yüksek öğretim programları, aynı zamanda ileri eğitim yüksek okullarında da sunulur.

İleri eğitim programlarının ücretleri ne kadardır?

İleri eğitim programlarının **birçoğu, sosyal yardım alan mülteciler için ücretsizdir**. Kayıt olurken, sosyal yardım aldığınızı kanıtlayan belgeleri göstermeniz gerekir. Genellikle yüksek düzeyde olan diğer programlar için ücret ödememiz gerekebilir. Mülteciler, yurtiçinden gelen öğrencilere uygulanan düşük ücret tarifesiyle yararlanma olanağına sahiptir.

2007/08 öğretim yılından itibaren, sığınma taleplerinden bu yana altı aydır İngiltere'de bulunan (halen talepleri veya itiraz başvuruları hakkında verilecek olan kararı beklemekte olan) sığınmacı adayları dışındakiler (19 yaş ve üzerindeki) kamu finansmanı ile desteklenen ileri eğitim programlarından yararlanamaz. Bu, ileri eğitim programları için, altı aydan az bir süredir ülkede bulunan sığınmacı adaylarına yurtdışından gelen öğrencilere yönelik yüksek ücret tarifelerinin uygulanacağı anlamına gelmektedir. Ancak bazı yüksek okullar, kendi takdir yetkilerini kullanarak, sığınmacı adaylarına yurtiçinden gelen öğrenciler için geçerli olan düşük ücret tarifelerini uygulayabilir.

Sığınmacı adaylarına yönelik kursların ücretleri hakkında daha fazla bilgi sahibi olmak için bu rehberin 'İngilizce Öğrenme' başlığı altındaki 'Kurs Ücreti Ne Kadardır?' bölümüne bakınız.

İleri eğitim için sağlanan mali yardımlar nelerdir?

Yüksek okullarda, ulaşım veya kitap gibi eğitim masraflarının karşılanmasına yardımcı olmayı amaçlayan **öğrenci destek fonları (learner support funds)** bulunur. NASS desteği alan ve 16-18 yaşında olan sığınmacı adayları bu fonlardan yararlanma olanağına sahiptir. 19 yaş ve üzerindeki sığınmacı adayları bunlardan yararlanamaz.

Eğer mülteci statüsüne sahipseniz ve yaşıınız 16 veya üzerindeyse, Öğrenci destek fonlarından yararlanma olanağınız vardır. Size mülteci statüsü verilmediği halde Birleşik Krallık'ta kalma izni verildiyse, öğrenci destek fonlarından yararlanabilmeniz için 3 yıldan beri bu ülkede bulunuyor olmanız gerekir. Bu, aynı statüde olan 16-18 yaşındaki kişiler için geçerli değildir, çünkü bu kişilerin 3 yıllık ikamet koşulunu yerine getirmeleri gerekmez.

Ayrıca, Eğitim Masrafları Ödeneğinden (**Education Maintenance Allowance**) (EMA) yararlanma olanağınız olabilir. EMA, okul veya yüksek okula devam etmeleri karşılığında, 16-19 yaşındaki öğrencilere haftada £10'den £30'e kadar ödenek sağlayan bir hükümet programıdır. Ödenek almaya uygun olup olmadığınızı, ev halkınızın gelirine bağlıdır. Bu ödenek yalnızca, mülteci statüsü, insani koruma veya ILR alan kişilere verilir. Eğer ILR'niz varsa, 3 yıldan beri Birleşik Krallık'ta 'normal olarak ikamet ediyor' olmanız gerekir.

İleri eğitim programlarına giriş koşulları nelerdir?

Birçok programda belirli bir giriş koşulu bulunmaz. Eğer herhangi bir koşul varsa, bunu **yüksek okulun tanıtım kitapçığından (prospectus) öğrenebilirsiniz**. Bir programda başarılı olabileceğinizi düşündüğünüz halde, okul eğitimiyle ilgili giriş koşullarını karşılayamamanız durumunda, mutlaka programın rehber öğretmeni ile görüşün. Rehber öğretmenin size kısa bir sınav uygulaması mümkün olabilir.

İngilizceniz, dersleri takip edebilecek kadar iyi olmalıdır. Eğer İngilizcenizi geliştirmeniz gerekiyorsa, gidebileceğiniz çok sayıda ESOL kursu bulunmaktadır. Çoğu zaman, ESOL ile birleştirilmiş programlar sunulur veya okulunuz İngilizce konusunda ilave destek sağlayabilir.

Nasıl ileri eğitim programı bulabilirim?

- Yerel yüksek okulunuzu ziyaret edin - tanıtım kitapçığı alın ve Öğrenci İşleri ile görüşün
- Yerel kütüphanenize gidin - burada yüksek okulun tanıtım kitapçığı bulunabilir
- Yüksek okulun web sitesine bakın
- Diğer web sitelerini kullanın, örneğin: www.hotcourses.com veya www.direct.gov.uk/careersadvice

Nasıl ileri eğitim programı seçebilirim?

Kendiniz için uygun olan programı seçmeniz önemlidir, özellikle de ödenmesi gereken ücretler varsa. Bu nedenle, **bir danışmanla görüşün**. Programlar aynı değerde görünebilir, ancak akreditasyonu olan bir program ileride size diğerlerinden daha fazla olanak sağlar.

İlgilendiğiniz alana bağlı olarak, aşağıdakiler arasında seçim yapmanız veya bunları birleştirmeniz mümkün olabilir:

- **Mesleki program** - eğer daha çok pratik beceriler kazanmak ve uygulamalı çalışmalar yapmak istiyorsanız, size daha uygundur.
- **Akademik program** - eğer daha çok tez ve teorilerin analizi ve araştırılması ile ilgileniyorsanız, size daha uygundur.

Akademik veya mesleki program seçiminiz, aynı zamanda **öğreniminizi tamamladıktan sonra ne yapmak istediğinize bağlı** olacaktır. Ne yazık ki çalışma izni olmayan sığınmacı adayları, bir işte çalışmaya yönelik eğitim programlarına kabul edilmeyebilir. Böyle bir durumda, okul ile görüşün. Mesleki görünen, fakat ESOL ile birleştirilmiş olarak sunulan programlara katılmanız yine de mümkün olabilir.

Mesleki ya da akademik programların size uygun olmadığını düşünebilirsiniz. ICT veya sözlü sunum becerileri gibi, özel beceri geliştirmeye yönelik bir kurs seçebilirsiniz. Başka bir seçenek de yüksek öğretime hazırlık amaçlı kurslara gitmektir. Bunlar, özel hazırlık kursları, Access kursları ve akademik İngilizce kurslarını içerir.

İleri eğitim programı için nasıl başvuruda bulunabilirim?

Yüksek okula doğrudan başvurmanız gerekir. Asıl başvuru dönemi Ocak ve Eylül ayları arasındadır, ancak bazı programlar her dönem tekrarlanabilir ve bunlar için herhangi bir zamanda başvuruda bulunabilirsiniz. Kayıt olmak için okula giderken, yanınıza şunları almanız gerekir:

- ARC veya Home Office'den aldığınız başka bir belge
- Sosyal yardım veya NASS desteği aldığınızı gösteren mektup.

Yüksek okulun sağladığı destekler nelerdir?

Okula başladığınız zaman, eğer güçlük çektiğiniz konular olursa, programınızın rehber öğretmeni veya **Öğrenci İşleri** bölümü ile görüşün. Okulda İngilizce, ders çalışma becerileri veya ICT alanında ek dersler verilebilir. Eğer daha kişisel bir nedenle güçlük çekiyorsanız, okulda sorunlarınız hakkında konuşabileceğiniz bir **Öğrenci Destek Görevlisi** bulunabilir.

Yüksek öğretim nedir?

Yüksek öğretim (higher education), üniversiteler, yüksek öğretime bağlı yüksek okullar ve sanat, ziraat ve ileri eğitim yüksek okullarında uygulanan **ileri düzeyde programlardan** oluşur. Programlar, öğrenim alanına ve yeterlilik derecesine bağlı olarak 1 yıldan 6 yıla kadar değişen sürelerde tamamlanır ve **lisans veya lisansüstü** düzeyde olabilir.

Yüksek öğretim programlarında **başlıca üç tür yeterlilik derecesi** verilir:

- Diploma
- Lisans derecesi
- Mesleki yeterlilik derecesi

Yüksek öğretim ücretleri ne kadardır?

Yüksek öğretim ücretleri, karmaşık görünebilir. Üniversite için **iki ayrı ücret tarifesi** vardır: 'yurtiçi öğrenci ücreti' ve 'yurtdışı öğrenci ücreti'. Eğer **mülteciyseniz** (veya bir mültecinin eşi ya da çocuğusanız), tam ve yarım zamanlı yüksek öğretim programları için **'yurtiçi öğrenci ücreti' tarifesinden yararlanma olanağınız** vardır.

Eğer **sığınmacı adayıysanız**, hem tam zamanlı hem de yarım zamanlı yüksek öğretim programları için size **'yurtdışı öğrenci ücreti'** tarifesi **uygulanması olasıdır**. Bu, **üniversitenin takdirine bağlıdır**. Bazı üniversiteler, tüm sığınmacı adaylarına 'yurtiçi öğrenci ücreti' uygulayabilir; diğerleri ise her başvuruyu ayrı olarak değerlendirebilir. Eğer belirli bir programa devam etmeye karar verirsiniz, hangi ücretin uygulanabileceğini öğrenmek için üniversite ile görüşün.

İngiltere'deki üniversite ve yüksek okullar, Eylül 2008'den itibaren tam zamanlı yeni öğrencilere yılda £3,145'a kadar 'yurtiçi öğrenci ücreti' uygulayabilecektir. 'Yurtdışı öğrenci ücretleri' bu tutarın iki katından fazla olabilir.

► Yüksek öğretim için sağlanan mali yardımlar nelerdir?

Eğer **mülteci statünüz** varsa, lisans dereceleri, lisansüstü temel öğretmenlik eğitimi ve belirli diğer 'özel amaçlı programlar' (HNC, HND ve Önlisans Derecesi gibi) için **öğrenci desteğinden (student support) yararlanmaya uygunsunuz** demektir. Eğer **ILR (mülteci statüsü verilmeden), ELR, ELE, HP veya DL** aldıysanız, **üç yıl** veya daha uzun bir süreden beri Birleşik Krallık'ta **'normal olarak ikamet ediyor'** olmanız durumunda, siz de öğrenci desteğinden yararlanmaya **uygunsunuz** demektir. Bu oturma izni başvurunuzun karara bağlanmasında geçen zamanı da kapsar. Birleşik krallıkta uzun süre kalmış olsalar bile **Sığınmacı adayları**, bu ücretler veya diğer masraflar için yasal olarak herhangi bir mali destek almaya **uygun değildir**.

Alacağınız öğrenci desteğinin tutarı, esas olarak gelirinize (ve ailenizin gelinine) bağlı olacaktır. Aşağıdaki web sitelerinde bu konuda daha fazla bilgi bulabilirsiniz:

- www.studentfinancedirect.co.uk
- www.scholarship-search.org.uk
- www.hero.ac.uk

Eğer öğrenci desteği almaya uygun olmayan bir sığınmacı aday veya mülteciyseniz, yüksek öğrenim için mali destek bulma konusunda çok güçlük çekebilirsiniz. Eğitim vakıfları ve yardım kuruluşları sınırlı fonlara sahiptir. Yüksek Öğrenim Gören Mültecilere Yardım Konseyi'nin (CARA) mali destek konusunda pek çok bilgi içeren 'Higher Education Pathways' başlıklı çok faydalı bir el kitabı vardır. Mülteciler ve sığınmacı adayları bu el kitabını ücretsiz olarak alabilirler. 020 7021 0880 numaralı telefondan CARA'yı arayabilir veya www.academic-refugees.org adresli web sitesine bakabilirsiniz.

► Bir programa devam ederken göçmenlik statüm değişirse ne olur?

Eğer sığınmacı adayıysanız ve bir programa devam ettiğiniz sırada sığınma talebiniz hakkında olumlu bir karar verilirse, bunu **derhal üniversiteye bildirmeniz gerekir**. **'Yurtiçi öğrenci ücreti' ve öğrenci desteği için yeniden değerlendirilebilirsiniz**. Herhangi bir olumlu karar verilirse, bir sonraki ücret ödeme zamanında 'yurtiçi öğrenci ücreti' ödemeye uygun olursunuz. Öğrenci desteği almaya uygun olup olmadığınız, Home Office'in verdiği karara bağlı olacaktır.

Eğer **mülteci statüsü (ILR ile birlikte olsun veya olmasın)** alırsanız, programın daha sonraki yıllarına ait öğrenim ücretleri için yardım almaya uygun olursunuz. Eğer statünüz programın başlangıç tarihinden itibaren 3 ay içinde verilirse, içinde bulunduğunuz yıla ait ücretler için de yardım almaya uygun olursunuz. Ayrıca, Göçmenlik statünüzün değişmesini izleyen ilk çeyrek dönemden itibaren geçim masraflarınız için destek almaya uygun olursunuz.

Eğer **ELR, ELE, HP, DL veya ILR (mülteci statüsü verilmeden)** alırsanız, öğrenci desteğinden yararlanabilmeniz için Birleşik Krallık'ta 3 yıl yaşamış olmanız gerekir.

► Yüksek öğretim programlarına giriş koşulları nelerdir?

Giriş koşulları, programlar ve kurumlar arasında **büyük farklılıklar gösterir. Yüksek okul ya da üniversitenin tanıtım kitapçığında** veya Universities and Colleges Admissions Service (**UCAS**)'ın **web sitesinde** tüm programların giriş koşullarını bulabilirsiniz.

Giriş koşulları, aşağıdaki şekilde belirtilebilir:

- Belirli sınavlarda alınan puanlar (örneğin A-levels)
- Belirli derslerde (örneğin Fizik) veya çalışma alanlarında (örneğin Gösteri Sanatları) alınan notlar

Eğer burada belirtilmeyen, Birleşik Krallık dışındaki bir ülkede alınmış yeterlilik dereceleriniz varsa, bunlar **ayrı olarak değerlendirilmelidir**. Üniversite veya yüksek okulla bağlantı kurun ve Öğrenci Kabul Danışmanı ile ilgilendiğiniz program hakkında görüşmek istediğinizi söyleyin. Çoğu üniversite, olgun (21 yaş ve üzerindeki) öğrencilerin başvurularını değerlendirirken daha esnek davranır.

Öğrenim görebilmeniz için **ileri düzeyde İngilizce bilmeniz gerekir**, ancak gereken İngilizce düzeyleri resmi olarak belirtilmemiştir. IELTS puanı, bazı üniversiteler tarafından referans olarak kullanılır. Yaygın olarak aranan puan düzeyi 6.0 ve üzeridir. Mutlaka ilgili kurumla bağlantı kurarak istenen puan düzeyini öğrenin.

► Nasıl yüksek öğretim programı bulabilirim?

Üniversitelerin tanıtım kitapçıklarını almanız gerekir. Bunları doğrudan üniversitelerden veya kütüphanelerden alabilirsiniz. **İnternet üzerinde arama yapmak** faydalı olabilir. Aşağıdaki adresi kullanarak, Birleşik Krallık'taki herhangi bir yüksek öğretim kurumunun veya ileri eğitim yüksek okulunun tanıtım kitapçığını sipariş edebilirsiniz:

http://www.hero.ac.uk/sites/hero/uk/universities_colleges/order_prospectus.cfm

İnternet üzerinde, yüksek öğretim programlarını aramak için kullanabileceğiniz çeşitli web siteleri vardır. Bu siteler aşağıdakileri içerir:

- www.direct.gov.uk/careersadvice
- www.hero.ac.uk
- www.hotcourses.com
- www.prospects.ac.uk
- www.ucas.com

► Nasıl yüksek öğretim programı seçebilirim?

Yüksek öğretim düzeyinde çok çeşitli programlar bulunmaktadır. Birçok farklı etmeni göz önüne almanız gerekir, bu nedenle **bir danışmandan destek ve tavsiye almanız** önemlidir.

Birkaç program belirlediğiniz zaman, daha fazla bilgi almak için üniversite veya yüksek okula telefon edebilirsiniz. Durumunuzu ve beklentilerinizi açıklayabilmek için, **ilgili bölümden bir kimse ile görüşmek** istediğinizi söyleyin.

Eğer mümkünse, yüksek okul veya üniversiteye gidip nasıl olduğuna bakın. Çoğu üniversite ve yüksek okulun **Halka Açık Günleri** vardır; bu günlerde çeşitli bölümlerdeki kişilerle devam etmek istediğiniz program hakkında konuşabilir ve Öğrenci İşleri bölümü ile görüşebilirsiniz.

Bunun dışında, karar vermenize yardımcı olması için kullanabileceğiniz birçok kaynak vardır. Bu kaynaklar aşağıdakileri içerir:

- Üniversitelerin web siteleri
- Meslek örgütlerinin web siteleri veya Tavsiye Hatları
- Gazeteler ve süreli mesleki yayınlar
- Çeşitli programlara ilişkin kalite değerlendirme tabloları (örneğin <http://education.guardian.co.uk/universityguide>)

► Yüksek öğretim programı için nasıl başvuruda bulunabilirim?

Yüksek öğretim programı için nasıl başvuruda bulunacağınız, başvurmak istediğiniz program türüne göre değişir.

Eğer **Lisans derecesi, Önlisans derecesi, HND/HNC veya Diploma** verilen bir programa başvurmak istiyorsanız, **UCAS aracılığıyla**, çevrim içi başvuru sistemini kullanarak başvuruda bulunmanız gerekir. www.ucas.com adresli web sitesinde bu konuda çok daha ayrıntılı bilgi bulabilirsiniz.

Yarım zamanlı bir lisans veya lisansüstü program için, üniversite veya yüksek okulun tanıtım kitapçığından ilgili programa nasıl başvurulacağı hakkında bilgi alabilirsiniz. Burada belirtilen son başvuru tarihini mutlaka kontrol edin. **Her kuruma doğrudan başvurmanız** gerekir.

► Yüksek öğretimde sağlanan destekler nelerdir?

Yüksek öğretim kurumu veya **Öğrenci Birliği** aracılığıyla öğrencilere destek sağlanır. Öğrenci Birliği, öğrencileri temsil etmek ve Yüksek Öğrenim yaşamlarında onlara destek ve tavsiye vermek amacıyla öğrenciler tarafından kurulan bir örgüttür. Yüksek okul veya üniversiteden bağımsızdır.

Eğitim

Mülteciler ve Sığınmacı Adayları için Rehber

Hükümetin eğitim programlarından yararlanabilir miyim?

Eğer mülteciyseniz ve sosyal yardım alıyorsanız, Hükümetin kaynak sağladığı eğitim programlarından yararlanabilirsiniz. Sığınmacı adayları (çalışma izinleri olsun veya olmasın) Hükümetin eğitim programlarından yararlanmaya uygun değildir. Başlıca programlar, Yetişkinler için İşe Dayalı Öğrenim ve Çıraklık programıdır. Diğer eğitim programları, Jobcentre Plus tarafından desteklenir. Yerel İş Bulma Merkezinizden bunlarla ilgili bilgi isteyebilirsiniz.

New Deal nedir?

Eğer mülteciyseniz ve İş Arama Ödeneği alıyorsanız, Jobcentre Plus 'New Deal'a katılmanızı önerebilir. New Deal, **insanların işe girmelerine destek olmayı** amaçlayan bir **Hükümet programıdır**. Kendinize uygun bir iş bulmak amacıyla plan yapmanız için sizinle birlikte çalışacak, kişisel bir New Deal danışmanınız olur. Bu, **bir eğitim programına devam etmeyi içerebilir**. Tek başına çocuk büyüten anne babalar, gençler ve 25 yaşın üzerindeki kişiler gibi farklı gruplara yönelik birkaç New Deal programı bulunmaktadır.

Work Based Learning for Adults nedir?

Work Based Learning for Adults (**WBLA**), Jobcentre Plus'ın **insanların çalışma yaşamına katılmalarına** yönelik başka bir programıdır. Program, bunu **eğitim ve iş deneyimi ile** sağlamayı amaçlar. WBLA esas olarak 25 yaşın üzerinde ve 6 aydan beri işsiz olan kişileri hedefler, ancak mülteciler programa daha erken katılmaya davet edilebilir. Burada, İş Bulma Merkezinin yardımıyla, iş deneyimi edinme, NVQ veya benzeri bir yeterlilik derecesi için çalışma ya da belirli bir işe yönelik eğitim almayı veya bunların birleşimini içerebilecek bir eğitim planı hazırlarsınız.

Çıraklık programı nedir?

Çıraklık (apprenticeship), yeni beceriler edinmek ve çalışırken yeterlilik kazanmak isteyen gençlere ve yetişkinlere yönelik **işe dayalı bir eğitim** türüdür. Bir işverenin yanında **çalışır ve eğitim alırken**, aynı zamanda yerel yüksek okulunuz veya benzeri bir kurumda öğrenim görürsünüz. Çıraklık programları, 16-24 yaşındaki kişilere yöneliktir ve normal olarak 1 yıldan 3 yıla kadar değişen sürelerde tamamlanır. Giriş koşulları esnekler.

Eğer belirli bir endüstri ya da iş alanında çalışmak istiyorsanız, çıraklık programı sizin için iyi bir seçenek olabilir. Seçtiğiniz alanda deneyim, bilgi ve beceriler kazanır; 2. veya 3. düzeyde NVQ, Anahtar Beceri (Key Skills) derecesi ve Ulusal Diploma veya buna benzer bir teknik sertifika alırsınız. Bir çıraklık programına girerken doğru seçimi yaptığınızdan emin olmanız gerekir, çünkü bu çok çalışmayı gerektirebilir. Karar vermeden önce bir danışmanla görüşün. www.apprenticeships.org.uk adresli web sitesinde bu konuda daha fazla bilgi bulabilirsiniz.

İşverenim aracılığıyla eğitim alabilir miyim?

Eğer çalışıyorsanız, işvereniniz size akademik veya mesleki yeterlilik kazandırabilecek bir **eğitim olanağı sunabilir veya bunun için kaynak sağlayabilir**. Bu, temel beceri eğitimi veya iş yerindeki görevinize özgü bir eğitim olabilir. Birçok işveren, çalışanları geliştirme politikasına bağlıdır. 'İnsana Yatırım Yapan İşveren (Investors in People)' standardına uygunluk belgesi, personeli eğitime ve geliştirme politikasına sürekli olarak bağlılık gösteren işverenlere verilmektedir.

Eğitim için sağlanan mali destekler nelerdir?

Eğitim masraflarını karşılamaya yardımcı olacak bir **Kariyer Geliştirme Kredisi** almanız mümkün olabilir. Bu yalnızca **ILR**'si olan kişilere **verilebilir**. Kredinin tutarı, eğitim ücretleri, eğitim malzemeleri ve geçim masrafları gibi harcamaları karşılayacak şekilde, £300'den £8000'e kadar değişebilir. Bu kredi tam veya yarım zamanlı programlar için kullanılabilir.

Kariyer Geliştirme Kredisi, süresi iki yıla kadar veya eğer program ilgili alanda bir yıllık uygulamalı iş deneyimi edinmeyi içeriyorsa, üç yıla kadar olan mesleki (işle ilgili) öğrenim masraflarını karşılamaya yardımcı olabilir. Öğreniminizin işle ilgili olması ve başka bir kuruluştan mali destek ya da herhangi bir zorunlu ödenek almamanız gerekir. Kariyer Geliştirme Kredisi, aldığınız sosyal yardımları etkileyebilir, bu nedenle kredi almadan önce tavsiye istemeniz önemlidir. Kariyer Geliştirme Kredisinin sizinle banka arasında yapılan bir anlaşmaya dayandığını ve kredi tutarının tamamını geri ödeyebileceğinizden emin olmanız gerektiğini unutmayın.

Haftanın yedi günü arayabileceğiniz 0800 585 505 numaralı telefonu kullanarak, Kariyer Geliştirme Kredileri hakkında bilgi kitapçığı alabilirsiniz. Ayrıca, yerel İş Bulma Merkezi, yüksek okul veya eğitim merkezinizden bilgi isteyebilirsiniz. www.direct.gov.uk/cdl adresinde bu konuda daha fazla bilgi bulabilirsiniz.

Eğer çalışma iznim yoksa, işe yerleştirme içeren bir eğitim programına devam edebilir miyim?

NASS'ın mevcut politikası, destek alan sığınmacı adaylarının **ücretsiz bir 'işe yerleştirme'** içeren **mesleki eğitim programlarına** devam edebilecekleri yönündedir. Bu yerleştirme, programın bir parçasını oluşturmalı ve ücretli bir işte çalışmayı içermemelidir. Size sağlanan olanaklarla ilgili herhangi bir karışıklık olmaması için, NASS ile bağlantı kurarak programınız hakkında bilgi vermeniz önerilir. Eğer programınız bir eğitim ödeneği almayı içeriyorsa, geçici giriş koşullarınızın buna göre değiştirilmesi gerekebilir. Ayrıca, NASS desteğinizi etkileyebileceğinden, aldığınız herhangi bir eğitim ödeneğini NASS'a bildirmeniz gerekir. NASS ulaşım veya yemek masraflarıyla ilgili herhangi bir yardımı göz önüne almaz.

Gönüllü Çalışma

Mülteciler ve Sığınmacı Adayları için Rehber

Gönüllü çalışma nedir?

Gönüllü çalışma (volunteering), genellikle bir hayır kuruluşu ya da gönüllü kuruluş olan bir organizasyon içinde **ücret almadan çalışma** anlamına gelir. Gönüllü çalışma, **Birleşik Krallık'ta** her yaştan ve toplumun her kesiminden gelen insanlar arasında **çok yaygındır**. İşverenler bunu takdir eder ve gönüllü olarak kazandığınız deneyime değer verirler. Birçok mülteci ve sığınmacı aday, yerel mülteci kuruluşları, mülteci topluluğu kuruluşları (RCO) veya diğer yerel gönüllü kuruluşlarda gönüllü olarak çalışır.

Gönüllü çalışmanın faydaları nelerdir?

Gönüllü çalışma, iyi vakit geçirmenizi sağlamanın yanı sıra, eğer mülteci veya sığınmacı adayysanız size birçok olanak sunar. Gönüllü çalışma:

- İngilizcenizi ve iletişim becerilerinizi geliştirebilir
- Yeni insanlarla tanışmanıza ve arkadaş edinmenize yardımcı olabilir
- Yeni beceriler kazanmanızı ve sahip olduğunuz becerileri geliştirmenizi sağlayabilir
- Kendinize olan güveninizi artırabilir

Gönüllü çalışma aynı zamanda **iş bulma olanaklarınızı artırır**, çünkü:

- Birleşik Krallık'taki çalışma kültürünü öğrenebilir ve Birleşik Krallık'ta bulunan bir iş yerinde deneyim edinebilirsiniz
- İleride iş bulmanıza yardımcı olabilecek referanslar alabilirsiniz
- İnisiyatif ve bağlılık gösterebilirsiniz; işverenler buna çok değer verir
- Yeni bir alanda deneyim kazanabilirsiniz
- Özel, kamu ve gönüllü sektörlerin tümündeki işverenler tarafından değer verilen bir iş yapmış olursunuz

Eğer sığınmacı adayysanız ve çalışma izniniz yoksa, gönüllü olarak çalışmak sizin için özellikle faydalı olabilir. Bu, ücretli bir işte çalışmamanız yüzünden **CV'nizde oluşan boşluğu doldurmaya** yardımcı olabilir. Gönüllü çalışma ayrıca, size günlük yaşamınızda odaklanacak olumlu bir şey verebilir ve kendinizi yerel toplumun bir parçası olarak hissetmenize yardımcı olabilir.

Gönüllü olarak çalışabileceğim bir yeri nasıl bulabilirim?

Gönüllü olarak çalışmak isteyeceğiniz bir yer biliyor olabilirsiniz; örneğin bir topluluk merkezi, yerel gönüllü kuruluş ya da mülteci topluluğu kuruluşu gibi. Oraya gidip yönetici veya yardımcı olabilecek başka bir kişi ile görüşmek istediğinizi söyleyin.

Eğer gönüllü çalışacak bir yer bulma konusunda yardıma ihtiyacınız varsa, One Stop Service büronuzla **görüşebilir** veya yerel **Gönüllü Çalışma Merkezinizi (Volunteer Centre)** ziyaret edebilirsiniz. Gönüllü Çalışma Merkezi, insanlara gönüllü çalışma fırsatları sunan bir kuruluştur. Çoğu ilçe ve şehirde böyle bir merkez vardır. Burada size ne yapmak istediğinizi sorar ve buna uygun yerel bir kuruluş bulurlar. www.do-it.org.uk adresli web sitesinde, yerel gönüllü çalışma merkezinizi bulmak için arama yapabilirsiniz. Bu siteyi kendi başınıza gönüllü çalışma fırsatı aramak için de kullanabilirsiniz.

Ayrıca, yerel gazetelere ya da yerel kütüphane veya topluluk merkezinizdeki ilan panolarına bakabilirsiniz.

► Gönüllüler ne yapabilir?

Gönüllüler **çeşitli faaliyetlerde** bulunabilirler. Gönüllü olarak ne yapmak istediğinize kendiniz karar vereceğiniz için, yapmaktan hoşlandığınız ve ilgi duyduğunuz bir şey seçin. Faaliyetlerin bazı örnekleri şunlardır:

- Çevirmenlik
- Tavsiye verme
- Topluluk geliştirme işleri
- İdari / ofis işleri
- Bir kulüpteki yaşlılara / çocuklara yardımcı olma
- Bir hastanedeki hastalara arkadaşlık etme

Beceri ve ilgi alanlarınıza uygun bir faaliyet bulmanız mümkündür. Eğer yeni bir şey denemek isterseniz, gönüllü olmak ilave beceriler geliştirmek için harika bir yoldur. İleride çalışmak istediğiniz bir alanda gönüllü olmaya karar verebilirsiniz. Bazı faaliyetlerde iyi İngilizce konuşmanız gerekir, diğerlerinde ise bu o kadar önemli değildir. Unutmayın ki gönüllü çalışma, İngilizcenizi geliştirmek için pratik yapmanın harika bir yoludur.

► Gönüllü olmak için nasıl başvuruda bulunabilirim?

Gönüllülerle çalışan birçok kuruluşun **resmi olmayan bir başvuru süreci** vardır. Yönetici veya gönüllü amiri ile kısa bir görüşme yaparak görevinizin ne olacağı konusunda anlaşabilirsiniz. Bundan sonra, çok kısa bir süre içinde çalışmaya başlayabilirsiniz.

Diğer kuruluşlar, daha **resmi bir başvuru sistemi** uygular. Kuruluş, belirli bir gönüllü görev için ilan verebilir. İlgilenen kişilerin **CV veya başvuru formu** göndermeleri ve başvuru sahiplerinden referans göstermeleri istenebilir. Kuruluş, daha sonra başvuruları inceler ve gönüllü pozisyon için kimlerle görüşme yapacağına karar verir. Uygulanan resmi süreç, gözünüzü korkutmamalıdır. Bu her durumda, ileride Birleşik Krallık'ta yapacağınız iş başvuruları için iyi bir deneyim olacaktır. Bu rehberin 'İstihdam ve serbest çalışma' başlıklı bölümünde, resmi başvuru süreci hakkında daha fazla bilgi bulabilirsiniz.

► Bir gönüllü olarak neler beklemeliyim?

Gönüllü çalışma genellikle çok esnek, bu nedenle çalışmanızı okul, aile ve benzeri sorumluluklarınıza göre ayarlayabilirsiniz. Bunu gönüllü olduğunuz kuruluşla görüşmeniz gerekir.

Bir gönüllü olarak, size şunlar verilmelidir:

- Ne yapmanızın beklendiği hakkında net bir fikir
- Görevli bir personel üyesi tarafından destek
- Kuruluş hakkında tanıtıcı bilgi
- Ulaşım veya yemek gibi masraflarınız için para

Bazı kuruluşların çocuk bakım masraflarını karşılaması mümkün olabilir. Ancak bu çok nadir olduğundan, eğer böyle bir yardıma ihtiyacınız varsa gönüllü olmaya karar vermeden önce bunu görüşmeniz önemlidir.

Gönüllü çalışmanın size zevk vermesi beklenir; eğer sorunlarınız varsa gönüllü yöneticinizle konuşun. Bir gönüllü olarak istemediğiniz hiçbir yerde kalma zorunluluğunuz yoktur, ancak ayrılmayı düşünüyorsanız kuruluşa mümkün olduğunca erken haber vermeye çalışın.

Kuruluş benden neler bekler?

Gönüllü olarak yaptığınız işi ücretli bir iş gibi **ciddiyetle ele almanız** önemlidir. Kuruluşun uygulayabileceği tüm politikalara bağlı kalmanız, **güvenilir ve profesyonel** olmanız ve eğer ayrılmaya karar verirsiniz ya da normal zamanında gelemeyecekseniz, bunu kuruluşa önceden bildirmeniz gerekir. Kuruluş, bir faaliyetin yürütülmesi veya bir teslim tarihine uyulması için size güveniyor olabilir; bu nedenle, kuruluşa bilgi vermeniz çok önemlidir. Gönüllü yöneticinizin vereceği referans, ileride iş bulmanıza yardımcı olabilir.

CRB kontrolü nedir ve benim için gerekli midir?

Eğer çocuk veya yaşlılar gibi **hassas kişilerle gönüllü çalışma** yapmak istiyorsanız, kuruluşunuz sizden bir beyan formu doldurmanızı isteyecektir. Bu, aynı zamanda CRB (Sabıka Kaydı Bürosu) kontrolü olarak adlandırılır. Bu kontrol, hassas kişilerle çalışmaya uygun bulunmamanıza neden olabilecek bir **sabıka kaydınızın olup olmadığının anlaşılması için** yapılır. Bu konuda endişe etmenize gerek yoktur. Kuruluş size formu verecek ve doldurmanıza yardımcı olacaktır. Bu hizmet gönüllüler için ücretsizdir. Daha fazla bilgi için, www.crb.gov.uk adresini ziyaret edebilir veya 0870 90 90 811 numaralı telefondan Criminal Records Bureau'yu arayabilirsiniz.

Mülteciler ve sığınmacı adayları, gerekli destekleyici belgeleri sunma konusunda güçlük çekebilirler. Eğer pasaportunuz yoksa, kimliğinizi kanıtlayan 5 farklı belge (evlilik veya nüfus cüzdanı, banka hesap özeti, elektrik, su vb. bir fatura, NHS kartı gibi) sunmanız gerekir. Eğer bu belgeleri sunamıyorsanız, bunu kuruluşa açıklayın. Faaliyetlere başka bir şekilde katılmanız mümkün olabilir.

Gönüllü çalışma, aldığım sosyal yardımları etkileyebilir mi?

Eğer mülteciyseniz ve İş Arama Ödeneği (Jobseekers Allowance) alıyorsanız gönüllü olarak çalışabilirsiniz, ancak yardımlarınızın etkilenmemesi için dikkatli olmanız gerekir. **Çalışmaya hazır durumda olmaya devam etmelisiniz**, yani size 48 saat önceden bildirilen bir iş görüşmesine gidebilmeli ve bir hafta önceden bildirilen bir işe başlayabilmelisiniz. Ayrıca, **aktif olarak iş arıyor** olmalısınız. Bu, bir iş bulma kurumuna kayıt olmayı, iş başvurularında bulunmayı veya işverenlere CV'nizi göndermeyi içerir. Herhangi bir sorunla karşılaşmamak için, **gönüllü olarak çalıştığınızı İş Bulma Merkezine bildirmelisiniz**. Gönüllü yöneticiniz, İş Bulma Merkezine mektup yazarak, size hangi masrafların ödendiğini açıklayabilir ve bir işe başlayacağınız zaman gönüllü çalışmayı bırakmanız gerekebileceğini bildiklerini ve gönüllü olarak geliştirdiğiniz becerilerin neler olduğunu belirtebilir.

İstihdam ve serbest çalışma

Mülteciler ve Sığınmacı Adayları için Rehber

► Çalışmama izin verilir mi?

Çalışma izni (permission to work) olan mülteciler ve sığınmacı adayları, Birleşik Krallık'ta çalışabilirler. Bu rehberin Göçmenlik statüsü, haklar ve olanaklar ile ilgili bölümünde bu konuda daha fazla bilgi bulunmaktadır. Eğer çalışma izni olmayan bir sığınmacı adayıysanız, kendinizi çalışma yaşamına hazırlayabilirsiniz. Gönüllü çalışma, Birleşik Krallık'ta referans almanın yanı sıra, değerli deneyimler kazanmanın bir yoludur. Ayrıca, Birleşik Krallık'taki iş piyasası ve kendi mesleğiniz hakkında araştırma yapmak veya bağlantı kurabileceğiniz kişilerle bir ağ oluşturmak isteyebilirsiniz.

► İş arama ne anlama gelir?

İş bulmak istiyorsanız, Birleşik Krallık'taki iş arama süreci hakkında bilgi edinmeniz önemlidir. Bu, bildiğiniz sistemden çok farklı olabilir. Birleşik Krallık'taki sistem, **bir pozisyon bulmayı**, o pozisyon için başvuruda bulunmayı ve eğer seçilirseniz, görüşme yapmayı içerir. İş arama sistemi **mesleklere göre değişebilir**, bu nedenle bir danışmanla görüşmeniz veya belirli bir alanda çalışmak istiyorsanız, daha fazla bilgi edinmeniz önemlidir.

Birleşik Krallık'taki iş arama sistemi, uzun zaman alabilir. Yurtdışında edindiğiniz beceri, deneyim ve bilgileri Birleşik Krallık'ta kullanabileceğinizi unutmamanız gerekir. Eğer denizaşırı ülkelerde kazandığınız yeterlilik dereceleri veya iş deneyimleriniz varsa, bu rehberin 'Denizaşırı ülkelerde kazanılan yeterlilik dereceleri ve deneyimlerin kullanılması' başlıklı bölümü de sizin için faydalı olacaktır.

► İş piyasasını nasıl araştırabilirim?

Eğer varsa kendi mesleğiniz veya Birleşik Krallık'taki genel iş piyasası hakkında araştırma yaparak zamanınızı değerlendirebilirsiniz. Kimlerle konuşacağınızı, bu kişileri nerede bulabileceğinizi ve sistemin nasıl işlediğini öğrenmeniz gerekir.

Birleşik Krallık'taki iş piyasası hakkında daha fazla bilgi sahibi olmanız, buradaki sistemin nasıl işlediğini anlamınıza yardımcı olacaktır. Eğer sürdürmeyi ümit ettiğiniz bir mesleğiniz veya sanatınız varsa, Birleşik Krallık'ta bunun aynı işi içerip içermediğini ve buna talep olup olmadığını kontrol etmeniz gerekir. Birleşik Krallık'taki iş piyasasını araştırmanıza **yardımcı olabilecek bazı web siteleri** şunlardır:

- <http://jobseekers.direct.gov.uk>
- www.prospects.ac.uk/links/SectorBs

Eğer **belirli bir mesleğiniz** varsa, kendinize şu soruları sorabilirsiniz:

- Bu iş Birleşik Krallık'ta neleri içerir?
- Yeterlilik derecelerim Birleşik Krallık'ta aranan koşulları karşılar mı?
- Yeniden yeterlilik kazanmaya değer mi, yoksa buna benzer başka bir meslek benim için daha mı iyidir?
- Kariyerimi değiştirmeyi tercih eder miyim?

Bunları değerlendirmenize yardımcı olması amacıyla:

- Meslek örgütü ile bağlantı kurabilir veya web sitesine bakabilirsiniz (Birleşik Krallık'taki meslek örgütlerinin listesini almak için şu siteyi kullanın: www.hero.ac.uk)
- İşverenlerin aradığı koşulları görmek için iş ilanlarına bakabilirsiniz
- İş tanımlarına ve gerekli kişisel özelliklere bakmak için, iş başvuru paketleri isteyebilirsiniz
- Mesleğinizle ilgili süreli yayınları okuyabilirsiniz
- Mesleğinizde çalışan bir kimse ile konuşabilirsiniz

İşverenlerin aradığı anahtar beceriler nelerdir?

İşverenler, belirli bir mesleğe özgü becerilerin yanı sıra, anahtar becerilere (key skills) sahip çalışanlar arar. Anahtar beceriler, **işverenlerin** tüm çalışanlarının sahip olmasını **istedikleri yeteneklerdir**. Bunlar diğer çalışma, öğrenim ve yaşam alanlarına **aktarılabilir**. Eğer kariyer değiştirirseniz, anahtar becerilerinizi yeni çalışma alanınızda da kullanabilirsiniz. Anahtar beceriler şunları içerir:

- İletişim becerileri
- IT
- Sayısal beceriler
- Başkalarıyla birlikte çalışma
- Sorun çözme
- Kendi bilgi ve performans düzeyinizi yükseltme

Ağ oluşturma ne anlama gelir?

Ağ oluşturma, çalışma alanınız hakkında size **tavsiye ve bilgi verebilecek** ve sizi aynı alandaki **diğer insanlarla tanıştıracak kişiler ile tanışma** anlamına gelir. Bunlar, 'bağlantı kurulacak kişiler' olarak adlandırılır. Birçok insan, ilk iş fırsatını ağ oluşturma yoluyla bulur. Bir işveren belirlediğiniz zaman, gönüllü veya ücretli bir pozisyon için spekülatif başvuru yapabilirsiniz.

Geleneksel ağlara güvenmeniz mümkün olmayabilir, bu nedenle Birleşik Krallık'ta kendi ağınızı oluşturmak için harekete geçmeniz önemlidir. Bir kariyer danışmanı, kendi bağlantı listenizi oluşturmanıza yardımcı olabilir; bu liste aşağıdakileri içerebilir:

- Arkadaş ve akrabalar
- Yüksek okullardaki rehber öğretmenler
- Çalışma alanınızdaki diğer insanlar
- Çalışma alanınızdaki başlıca işverenler
- Meslek örgütleri

Nasıl boş pozisyon bulabilirim?

Gazete ve dergiler

Kendi bölgenizdeki boş pozisyonları özellikle siyasi **yerel gazetelerde**, Birleşik Krallık çapındakileri ise **ulusal gazetelerde** arayabilirsiniz. Gazetelerin web siteleri genellikle, ilan

edilen boş pozisyonlar arasında arama yapmanın kolay bir aracıdır. Ayrıca, yerel kütüphanenizde veya gazete bayilerinde bulunan **mesleki dergilere** bakabilirsiniz.

İş Bulma Merkezleri

İş Bulma Merkezinde sunulan kaynaklardan yararlanmak için sosyal yardım alıyor olmanız gerekmez.

- **Jobpoint** - Jobpoint, İş Bulma Merkezlerinde bulunan ve binlerce boş pozisyon bilgisi içeren dokunmatik ekranlı bir bilgisayardır. Aradığınız iş türünü seçtiğinizde, boş pozisyonların listesi ekrana gelir.
- **İnternet** - İş Bulma Merkezine kayıtlı boş pozisyonları www.jobcentreplus.gov.uk adresli web sitesinden de arayabilirsiniz
- **Telefon** - **0845 6060 234** numaralı Jobseeker Direct hattı - Bu hatta İş Bulma Merkezinin bir Danışmanı ile boş pozisyonlar hakkında görüşebilirsiniz. Danışmanlar size bölgenizdeki boş pozisyonlar hakkında bilgi verebilir, başvuru formu gönderebilir ve bazı durumlarda sizin için görüşme ayarlayabilirler.

İş ve İşçi Bulma Kurumları

Birçok insan, iş ve işçi bulma ya da iş bulma kurumları aracılığıyla iş bulur. Bunlar, geçici veya sürekli işler için **şirketlerin eleman bulmalarına yardımcı olan** kurumlardır. Kurumların adreslerini yerel telefon rehberinizde veya 'Yellow Pages'de bulabilirsiniz. Bir iş ve işçi bulma kurumuna kayıt olmak için, normal olarak randevu almanız gerekir. Ayrıca, burada CV'nizi, referanslarınızı ve çalışma izni belgenizi görmek isteyeceklerdir.

Vitrin ve ilan panoları

Gazete bayisi, mağaza ve süpermarket gibi yerlerde de iş ilanı bulabilirsiniz. Ayrıca, topluluk kuruluş ve merkezleri boş pozisyonları ilan panolarında duyurabilir. Bu şekilde ilan edilen işlerin çoğu düşük vasıflıdır ve ücreti çok iyi olmayabilir.

İnternet

İnternet, iş arayan insanlar tarafından giderek daha fazla kullanılmaktadır. Eğer okulda veya evde internet erişiminiz yoksa, yerel kütüphanenizde ücretsiz erişim olanağı bulabileceğinizi unutmayın. Bazı web siteleri çok genel içeriklidir, diğerleri ise belirli mesleklere veya beceri düzeylerine yöneliktir. Örnekler arasında aşağıdakiler bulunur:

Genel iş siteleri:

- www.monster.co.uk
- <http://jobseekers.direct.gov.uk>
- <http://www.fish4.co.uk/iad/jobs>
- <http://jobs.guardian.co.uk>
- www.jobcentreplus.gov.uk

Kamu ve gönüllü sektör işleri:

- www.lgjobs.com
- www.charitypeople.co.uk
- www.jobsgopublic.com
- www.opportunities.co.uk

Lisans/uzmanlık gerektiren işler:

- www.get.hobsons.co.uk
- www.prospects.ac.uk
- www.thebigchoice.com
- <http://targetjobs.co.uk/graduate-jobs/>

Spekülatif başvurular

'Spekülatif başvuru' yapmak, bir iş olasılığı bulunduğunu düşünerek bir işverenle bağlantı kurmak anlamına gelir. Bunu bir kapak yazısıyla birlikte CV göndererek ya da kuruluşu telefonla arayarak veya ziyaret ederek yapabilirsiniz. Eğer kuruluşu ziyaret etmeye karar verirsiniz, daima önceden telefon edip bunun uygun olup olmadığını kontrol edin. Bağlantı kurmadan önce, kuruluş hakkında araştırma yapmanız gerekir.

Boş pozisyon için nasıl başvuruda bulunabilirim?

Birleşik Krallık'ta hem resmi hem de resmi olmayan iş başvuru sistemleri vardır. **Resmi olmayan sistem** daha az kullanılır ve esas olarak düşük ücretli ya da geçici işler içindir. Yönetici ile kısa bir görüşme yaparak işlemleri hızla tamamlayabilirsiniz.

Resmi iş başvuru süreci çok daha yaygındır. İş ilanında muhtemelen sizden **kapak yazısıyla birlikte bir CV** göndermeniz ya da **başvuru paketi** almak için kuruluşa telefon etmeniz veya mektup yazmanız istenir. Başvuru paketinde son başvuru tarihi belirtilir ve normal olarak şunlar bulunur:

- İş tanımı
- Kişisel özellikler
- Başvuru formu veya CV talebi
- Fırsat eşitliği izleme formu
- Referans talebi

İş tanımı nedir?

İş tanımı (job description), pozisyona ilişkin **görev ve sorumlulukları** açıklar ve kuruluş içinde **bu kişiden ne beklendiğini** anlatır. İş unvanını, bu pozisyonun kimin sorumluluğu altında olduğunu ya da kim tarafından yönetildiğini, işin amacını ve işle ilgili tüm görev ve sorumlulukları belirtir. Kendinize uygun olan bir işe başvurmanız bakımından, bunu dikkatle okumanız önemlidir.

Kişisel özellikler nelerdir?

Kişisel özellikler (person specification), iş tanımına bağlıdır ve **kuruluşun aradığı** kişi için uygulanan **kriterleri** belirtir. Kişisel özellikler, beceri, deneyim, yeterlilik, yetenek ve kişilik özelliklerini içerebilir.

Kişisel özellikler, hangi özelliklere ne düzeyde sahip olmanız gerektiğini açıklar. Bazı kriterler zorunlu kriter olarak tanımlanır; başka bir deyişle, işi yapabilmemiz için bunları karşılamamız gerekir. Diğerleri ise arzu edilen kriter olarak tanımlanır. Arzu edilen kriterler iş için zaruri değildir, ancak bunlardan birkaçını veya tamamını karşılamamız, başvurumuzun başarısına katkıda bulunacaktır.

Kuruluş, kimlerle görüşme yapacağına karar verirken ya da 'eleme (short listing)' yaparken, başvurunuzu inceleyecek ve gerekli kişisel özelliklere sahip olduğunuzu nasıl kanıtladığınıza bakacaktır.

Başvuru formunu nasıl doldurabilirim?

Başvuru formu, birkaç bölüme ayrılmış olacaktır. Bunlar sizin kişisel bilgilerinizi (örneğin ad ve adres gibi), yeterlilik derecelerinizi ve iş geçmişinizi içerecektir. Eğer gönüllü çalışma deneyiminiz varsa, işverenlerin buna değer verdiğini ve bu deneyimi başvurunuzda belirtmenizin önemli olduğunu unutmayın.

Başvurunuzun fotokopisi çekilebilir, bu nedenle formu **daktilo, bilgisayar** ya da **okunaklı bir el yazısı** ile doldurun. Eğer form üzerinde kullanabileceğiniz yer kalmazsa kağıt ilave edebilirsiniz, ancak bu kağıdın üzerine anlaşılır biçimde adınızı yazdığınızdan emin olun.

Kişisel beyan nedir?

Kişisel beyan (personal statement), başvuru formunun **en önemli parçasıdır**. Bu, size kişisel kriterleri karşıladığınızı ve **bu iş için en uygun kişi olduğunuzu kanıtama** fırsatı verir.

Faydalı olabilecek bazı öneriler şunlardır:

- Başvuru formuna yazmadan önce, kişisel beyanınızın taslağını hazırlayın
- Başvurunuzun kaliteli olması için, kişisel beyana zaman ayırın
- Kişisel özelliklerde belirtilen her noktayı ele aldığınızdan emin olun
- Kriterleri karşıladığınıza dair kanıt gösterin ve kısa örnekler verin
- Başvurduğunuz her iş için yeni bir kişisel beyan yazın
- Kişisel beyanınızın ilginç ve özgün olmasını sağlayın
- Göndermeden önce bir danışmana gösterin
- Görüşmede kullanmak için, kişisel beyanınızın bir kopyasını saklayın

CV ve kapak yazısını nasıl hazırlayabilirim?

CV ya da Curriculum Vitae, **sizin yeterlilik, beceri, deneyim ve ilgi alanlarınızı özetleyen** bir belgedir. Kapak yazısı, okuyan kişinin sizinle ilgilenmesini sağlamak amacıyla CV'nizle birlikte gönderilen ve neden bu iş için ideal olduğunuzu açıklayan bir mektuptur. CV'nizde yazılı olanları tekrarlamadan, beceri, deneyim ve nitelikleriniz hakkında ilave bilgi vermeniz önemlidir. Kapak yazınızı nasıl düzenleyebileceğiniz hakkında tavsiye almak için, aşağıdaki adresi ziyaret edin:

www.get.hobsons.co.uk/advice/applications_covering

CV hazırlarken **tavsiye almanız önemlidir**. Aşağıdaki web sitesinde CV yazma konusunda size yardımcı olacak bazı bilgiler bulabilirsiniz:

www.learndirect-advice.co.uk/helpwithyourcareer/writecv/

CV'nizi başvurduğunuz **her işe uyarlamanız** gerekir. Başlangıç olarak, tüm beceri, yeterlilik ve ilgi alanlarınızı belirten temel bir CV hazırlayabilirsiniz. Daha sonra, iş fırsatıyla ilgili niteliklerinizi ve güçlü yönlerinizi gösterecek şekilde CV'nizi uyarlayabilirsiniz.

CV çok farklı biçimlerde yazılabilir. En yaygın olarak kullanılanlar şunlardır:

- **İşlevsel (Functional) CV** – sizin iş ve öğrenim geçmişinizden çok, başvurduğunuz işle ilgili becerilerinizi ve güçlü yönlerinizi öne çıkarır. Bu tür CV'ler sığınmacı adayı ve

mülteciler için çok uygundur; özellikle de çalışma yaşamınıza ara verdiyseniz, kariyerinizi değiştireyorsanız veya çok sayıda kısa süreli işleriniz olduysa. Prospects'in aşağıda belirtilen web sitesinde, bir mülteci için hazırlanan işlevsel CV örneği bulunmaktadır: www.prospects.ac.uk/downloads/sis/bgissues/CV3.pdf

- **Kronolojik (Chronological) CV** – bilgilerinizi tarih sırasına göre düzenler. Kariyerinizde nasıl ilerlediğinizi ve nasıl beceri ve yeterlilik kazandığınızı gösterebilir. Eğer çok iş değiştirdiyseniz ya da kariyer geçmişinizde boşluklar varsa, bu sizin için en uygun CV türü olmayabilir.
- **Hedefe Yönelik (Targeted) CV** – özellikle belirli bir işverenin koşullarını karşılamak amacıyla yazılır. Başvurduğunuz kuruluşun gereksinimlerini anladığınızı gösterir.

Çok dil bilmek, bir avantajdır. Bildiğiniz dilleri, başvuru formu veya CV'nizde belirtmelisiniz. İngilizceyi 'bildiğiniz diller' bölümüne dahil etmemek en iyisidir, çünkü başvurunuzu okuyan kişi sizin bu dili zaten bildiğinizi varsayar.

Referans ya da referans veren ne anlama gelir ?

Referans veren (referee), **sizi iyi tanıyan** ve ücretli iş ya da gönüllü çalışma **başvurunuzu destekleyebilecek** olan kimsedir. Referans verene sizin söz konusu işi ya da gönüllü çalışmayı iyi bir şekilde yapıp yapamayacağınız sorulabilir. Başvurduğunuz kuruluş, referans verenle telefon veya mektup yoluyla bağlantı kurabilir. Normal olarak, sizin için referans verecek 2 kişi göstermeniz istenir.

Ücretli işler için, genellikle daha önce birlikte çalıştığınız kişilerden, öğretmeninizden veya danışmanınızdan referans (references) almanız gerekir. **Sizi** beceri, yetenek ve deneyimleriniz ve karakteriniz hakkında yorum yapabilecek kadar **iyi tanıyan kişileri seçmelisiniz**. Eğer gönüllü bir işe başvuruyorsanız, sizden 'karakter (character)' referansları göstermeniz istenebilir. Bunlar, sizin güvenilir ve sağlam karakterli olduğunuzu söyleyebilecek kişilerdir. Karakter referansı, yerel bilgilenme merkezinden veya topluluk ya da din grubunuzdan bir kimse olabilir. Gönüllü çalışma, daha sonraki ücretli işler için Birleşik Krallık içinden referans almanın iyi bir yoludur.

Denizaşırı ülkelerde aldığım yeterlilik derecelerini nasıl açıklayabilirim?

Kuruluşun anlayabilmesi için, denizaşırı ülkelerde aldığınız yeterlilik derecelerini açıklamanız gerekir. İşverenin sizin neleri bildiğiniz ve neleri yapabildiğinizle ilgilendiğini unutmayın.

Başvurunuz, yeterlilik derecenizin **İngilizce çevirisini** içermelidir. Eğer yardımcı olacağını düşünüyorsanız, **NARIC karşılığını** da belirtebilirsiniz. Ayrıca, yeterlilik kazanırken edindiğiniz işle ilgili bazı becerileri belirtebilirsiniz.

Birleşik Krallık'ta nasıl çalışma deneyimi kazanabilirim?

Mesleğinizle ilgili vasıflı işler bulamamanızın bir sebebi de ilgili iş alanında Birleşik Krallık'ta yeterli deneyim ya da referansa sahip olmamanız olabilir. Bir işe yerleştirme (work placement) bunları elde etmenize yardımcı olur. **İşe yerleştirme, ilgili iş deneyimini kazanmanız amacıyla** üstünde anlaşmaya varılmış **belli süreyi bir işverene geçirmektir**. İşe yerleştirme size, **sahip olduğunuz becerileri** Birleşik Krallık iş çevresinde **kullanma fırsatı** verecektir. Bazı kuruluşların (RAGU gibi) profesyonel beceri sahibi mülteciler için özel işe yerleştirme programları vardır. Diğer kişiler işverenlerle bağımsız olarak iletişim kurup işe yerleştirme imkânları bulurlar.

İşe yerleştirmede beklentim ne olmalıdır?

İşe yerleştirmeler **verilen maddi destek açısından değişiklik gösterir**. Bazı işverenler ulaşım masraflarını, öğle yemeğini ve çocuk bakımını üstlenirken, bazıları çok daha az imkân sunar. İşe yerleştirmeler **kaç haftalık olduklarına** (birkaç haftadan birkaç aya kadar) ve **haftanın kaç günü çalışacağınıza** göre de değişiklik gösterir. Bazı işe yerleştirmeler **uzmanlık eğitimi içerebilirken**, bazıları **sadece işi yaparken öğrenmenizi** bekler. Bir işe yerleştirme programında beklentiniz kuruluşun **resmen göreve başlatması**, yöneticinizden alacağınız **destek** ve **becerilerinizi geliştirme fırsatı** olmalıdır. Fakat yeni beceriler edinmenin yanı sıra rutin işlere yardımcı olmak için zaman harcamaya da hazırlıklı olun. Tüm çalışanlardan rutin işlere yardımcı olmaları beklenir.

İşe yerleştirmede ücret alacak mıyım?

Bazı işverneler işe yerleştirmedeki insanlara **ücret öder**. Bu genellikle asgari ücret düzeyindedir. Ücret alıyor olmanızın **yan ödeme haklarınıza** ya da ailenizin alıyor olabileceği aile vergi kredisi (family tax credit) gibi **çalışan desteğine etkisi** konusunda iyi düşünmeniz gerekir. Bu konuda **detaylı tavsiye** almanızda fayda vardır. Bu tavsiyeyi Yurttaş Danışma Bürosu'ndan (Citizens Advice Bureau) alabilir ya da yerel İş ve Sosyal Yardım Bürosu'na (Jobcentre Plus) danışabilirsiniz.

İşe yerleştirme ile gönüllü çalışmanın farkı nedir?

Çok benzerdirler. Gönüllü çalışma sayesinde tüm beceri düzeylerinde yararlı iş deneyimi ve referanslar edinebilirsiniz. Örneğin; avukatlar, avukat olarak gönüllü çalışabilir. **İşe yerleştirme daha farklıdır** çünkü **daha planlıdır** ve **belli bir alanda iş deneyimi kazanmanıza yardımcı olur**. Örneğin; muhasebe, yönetim ya da öğretim asistanı. Gönüllü çalışma genellikle daha rahattır ve becerileriniz düzeyinde çalışmayabilirsiniz. Gönüllü çalışma konusunda daha fazla bilgi edinmek için ilgili bölümü okuyunuz.

Kariyer geçmişimdeki boşlukları nasıl açıklayabilirim?

Eğer CV veya başvuru formunda boşluk bırakırsanız, işveren sizin bazı bilgileri sakladığınızı düşünebilir. Kariyer geçmişinizde yalnızca birkaç aylık boşluk varsa, çalışma ya da öğrenim tarihlerini ay belirtmeksizin, tam yıl olarak verebilirsiniz.

Örneğin,

- Sekreter, Eylül 1998 – Ekim 2001
- Direktör Özel Sekreteri, Mart 2002 – Kasım 2004

yerine, şöyle yazabilirsiniz:

- Sekreter, 1998-2001
- Direktör Özel Sekreteri, 2002-2004

Eğer birkaç aydan daha fazla boşluk varsa, bunu olumlu bir şekilde açıklamaya çalışın. Gönüllü çalışma veya çocuk büyüme ile uğraşmış olabilirsiniz. Edindiğiniz deneyimleri veya geliştirdiğiniz becerileri belirttiğinizden emin olun; örneğin İngilizce öğrenme gibi.

Cezaevinde veya gözetim altında geçirdiğim süreyi nasıl açıklayabilirim?

Mümkünse bunu **bir danışmanla görüşün**. Mültecilerle çalışan kuruluşlar genellikle bu konuda anlayışlıdır. Diğer işverenler, gözaltına alma olaylarının daha sık yaşandığı ülkelerdeki durumu anlamayabilir.

Eğer yalnızca birkaç ay hapiste kaldıysanız, başvurunuzda bunu belirtmemeyi tercih edebilirsiniz. Ancak uzun süre hapiste kaldıysanız, boşluk bırakmak zor olacaktır. Bu durumda, hapiste olduğunuz tarihleri verebilir ve bunun nedenlerini açıklayabilirsiniz; örneğin, “Siyasi görüşlerim nedeniyle hapis yattım” gibi.

► **Siyasi faaliyetlere katılımımı nasıl açıklayabilirim?**

Herkesin durumu farklı olduğundan bu konuda genel tavsiyede bulunmak zordur. Siyasi faaliyetleriniz hakkında vereceğiniz bilgiler ve derinliğine karar verme konusunda en iyi kararı verecek kişi sizsiniz. Böyle faaliyetlerde bulunmuş olmanız gerekli beceri, tecrübe ve bilgilerinizi göstermeniz için bir fırsat olabilir. Siyasi aktivitelerinizi açıkça belirtmeye karar verebileceğiniz gibi, genel hatlarıyla da belirtmeyi tercih edebilirsiniz, örneğin:

- İnsan hakları organizasyonları, işçi sendikaları, kadın hakları dernekleri, azınlık hakları dernekleri v.b. kuruluşlarda gönüllü çalışmalarda bulunmak.
- Çocuk işçi çalıştırılmasına, kadın sünneti v.b. olaylara karşı kampanyalarda yer almak.
- Sosyal yardım çalışmaları.

Eğer siyasi faaliyetlerinizi açıkça belirtme konusunda yada beceri ve bilgilerinizi açıklama konusunda çekinceleriniz varsa, lütfen bir danışmanla görüşün.

Siyasi faaliyetleriniz sonucu geliştirdiğiniz beceri ve yetkinliklerinizi gösterebilirsiniz. Bazı örnekler:

- Etkinlik organizasyonları
- İnsanları yönetme
- Finansal yönetim
- Kısıtlı kaynakları olan projelerin yönetimi
- Marjinal gruplara destek sağlanması
- Değişime hızlı tepki verme
- Müzakere
- İhtilaf çözümleri

Siyasal aktivitelerle kazandığınız bilgi ve yaklaşımları referans olarak gösterebilirsiniz, örneğin:

- İnsan hakları konuları
- Geniş siyasal konular, yada ekonomik, sosyal, kültürel ve sivil konular
- Global ve ulusal çevresel konular
- Eşitlik ve farklılık konuları

► **Başvurduğum pozisyonun gerektirdiği niteliklerden daha fazlasına sahipsem ne yapmalıyım?**

İş tanımına ve gerekli kişisel özelliklere odaklanın. İşverene **bu işi iyi yapabileceğinizi** ve özellikle **o kuruluşta çalışmak istediğinizi anlatın**. Başvurduğunuz işi yapmaya hevesli olduğunuzu göstermelisiniz.

► **İş görüşmeleri hakkında neleri bilmem gerekir?**

İş görüşmesi (interview), kuruluşa neler sunabileceğinizi göstermeniz ve kuruluş hakkında daha fazla bilgi edinmeniz için bir fırsattır. Kuruluş personelinin bir veya birkaç üyesi sizinle görüşür ve size iş tanımı, gerekli kişisel özellikler ve başvurunuzla ilgili bazı sorular sorar.

Eğer ücretli bir iş için başvuruda bulunuyorsanız, resmi bir görüşme yapılıır. Gönüllü pozisyonlar için daha rahat ve resmi olmayan görüşmeler yapılması olasıdır. Şunları unutmayın:

- Pratik ve zihinsel olarak kendinizi hazırlayın
- Beceri ve deneyimlerinizden örnekler verin
- Eğer bir soruyu anlamazsanız, tekrar edilmesini veya daha açık bir şekilde ifade edilmesini isteyin

İş görüşmesinden sonra geri bildirim yapılmasını isteyebilir miyim?

İş görüşmesi hakkında 'geri bildirim (feedback)' yapılmasını istemek **normaldir**. Geri bildirim, görüşme kurulunun bir üyesinin size hangi konularda başarılı olduğunuzu ve nasıl daha başarılı olabileceğinizi söylemesini içerir. Bu, telefonla veya yazılı olarak yapılabilir. Eğer görüşmede başarılı olamazsanız, bundan sonra daha iyi hazırlanmanız gerekebilir. Ayrıca, 'görüşme tekniğinizi' geliştirmek için pratik yapmanız gerekebilir. Bunun için, bir kariyer danışmanından size görüşme 'provası' yaptırmasını isteyebilirsiniz.

Görüşmeye çağrılmazsam ne yapmalıyım?

- Başvurunuzu yeniden inceleyin. Kuruluşun istediği becerilere sahip olduğunuzu gösteriyor mu?
- Birçok pozisyonun rekabete çok açık olduğunu unutmayın. Başvuruda bulunmadan önce, iş, şirket ve endüstri hakkında araştırma yapmayı ihmal etmeyin.
- Başvurularınızı gerçekten istediğiniz pozisyonlar üzerinde yoğunlaştırın.

Serbest çalışma hakkında nereden daha fazla bilgi alabilirim?

Bir işveren yerine kendiniz için çalışmayı tercih edebilirsiniz. Bazı mülteci kuruluşları, iş kurma konusunda özel eğitim programları sunar. **One Stop Service** büronuzdan bölgenizde sunulan programlar hakkında ayrıntılı bilgi isteyin. Genel hizmet sağlayıcıları size tavsiye ve yardım sağlayabilir, ancak özel koşullarınızı anlamayabilirler.

Serbest işinizi çok dikkatli bir şekilde planlamanız ve bu konuda yardım almanız çok önemlidir. İş kurmak için finansman bulmak çok zor olabilir. **Yerel Girişim Kurumu (Local Enterprise Agency)** ile bağlantı kurmak iyi bir fikirdir. Yerel Girişim Kurumunuzun bağlantı bilgilerini şu adreste bulabilirsiniz: www.nfea.com. Kendi işinizi kurma konusunda daha fazla bilgi için www.refugeesintobusiness.org.uk adresli web sitesine bakabilirsiniz. Buradaki kaynaklar özellikle mültecilere yöneliktir ve kendi işinizi kurarken karşılaşılabileceğiniz sorunlar hakkında bilgi içerir. Ayrıca, mülteci kuruluşları için bir rehber bulunur.

Serbest çalışma hakkında okumanız gereken pek çok yazılı bilgi vardır. İhtiyacınız olan bilgileri aşağıdaki web sitelerinde bulabilirsiniz:

- www.businesslink.gov.uk
- www.smallbusinessadvice.org.uk

Prince's Trust, 18-30 yaşındaki kişilere iş kurmaları için yardım sağlar. Bu, mali desteğin yanı sıra danışmanlık hizmetini de içerebilir. www.princes-trust.org.uk adresli web sitesinden veya 0800 842 842 numaralı telefondan bilgi alınabilir.

Jobcentre Plus büronuz da size yardımcı olabilir. Danışmanınızla bu konuyu görüşün. Eğer koşullarınız uygunsa ve New Deal gibi belirli Jobcentre Plus programlarına katılıyorsanız, ilave yardım alabilirsiniz.

Denizaşırı ülkelerde kazanılan yeterlilik dereceleri ve deneyimlerin kullanılması

Mülteciler ve Sığınmacı Adayları için Rehber

Denizaşırı ülkelerde aldığım yeterlilik dereceleri Birleşik Krallık'ta tanınır mı?

Denizaşırı ülkelerden getirdiğiniz deneyim ve yeterlilik dereceleri, Birleşik Krallık'taki yüksek okullar, üniversiteler ve işverenler tarafından tanınabilir. Eğer Birleşik Krallık dışındaki ülkelerde kazanılmış yeterlilik derecelerinizi varsa, bunların Birleşik Krallık'ta verilenlerle nasıl karşılaştırılacağını öğrenmeniz önemlidir. Yeterlilik derecelerinizi kanıtlayan belgelere sahip olmasanız bile, deneyimlerinizin tanınması mümkün olabilir. Ancak tanıma süreci kolay değildir ve karşınıza birçok engel çıkabilir. Geçmiş başarılarınızın resmi olarak tanınmasını sağlayamamanız durumunda, yine de bunlarla ilgili onay ve teyit alabilirsiniz.

Denizaşırı ülkelerde aldığım yeterlilik derecelerini Birleşik Krallık'ta verilenlerle karşılaştırmam neden gerekir?

Yeterlilik derecelerinizi karşılaştırmak, **geleceğe yönelik plan yapmanıza** ve **öğrenim veya eğitim geçmişinizin diğer insanlar tarafından**, özellikle de danışmanlar, eğitim kurumları ve işverenlerce **anlaşılmasına yardımcı olabilir**.

Denizaşırı ülkelerde aldığım yeterlilik derecelerini nasıl karşılaştırabilirim?

Resmi karşılaştırma sürecinden geçmek için, yeterlilik derecelerinizi kanıtlayan **belgelere ihtiyacınız olacaktır**. **NARIC**, uluslararası yeterlilik derecelerinizin Birleşik Krallık'takilerle nasıl karşılaştırılabileceği hakkında tavsiye verir. Birçok kuruluşta, NARIC'in bilgilerine erişebilecek ve yeterlilik derecelerinizin denkliği hakkında size ücretsiz olarak tavsiyede bulunabilecek danışmanlar bulunur. Ayrıca, aşağıdaki web sitelerini ziyaret edebilirsiniz:

- www.naric.org.uk (akademik veya mesleki yeterlilikler)
- www.uknarp.org.uk (mesleki yeterlilikler)

NARIC, **0870 990 4088** numaralı telefon aracılığıyla, mültecilere **ücretsiz olarak karşılaştırma hizmeti** verir. Onlara aşağıdaki bilgileri vermeniz gerekir:

- Yeterlilik unvanı
- Alındığı kurum
- Eğitim programının süresi
- Veriliş tarihi

NARIC ayrıca, yeterlilik derecenizin Birleşik Krallık'takilerle nasıl karşılaştırılacağını gösteren yazılı bir belge verebilir. Denklik Belgesi (Statement of Comparability), NARIC'in yeterlilik derecenizin Birleşik Krallık'ta verilen hangi dereceye (derecelere) denk olduğu konusundaki görüşünü açıklayan bir yazıdır (ücreti £47.00 veya çevrim içi başvurursanız £39.95'dir).

► Yeterliliğimin olduğundan düşük düzeyde değerlendirildiğini düşünüyorsam ne yapmam gerekir?

NARIC tarafından yapılan değerlendirmeler, yalnızca ana hatları yaklaşık olarak belirlemeyi amaçlar ve tam karşılıkları ifade etmez. Yine de insanlar, aldıkları değerlendirme sonucu bekledikleri düzeyin altında olduğunda hayal kırıklığına uğrayabilirler. Eğer değerlendirmenin yeterlilik düzeyinizi önemli ölçüde düşük gösterdiğini düşünüyorsanız, **bu konuda görüşmek için 0870 990 4088 numaralı telefondan NARIC ile bağlantı kurmanız gerekir.**

Yeterlilik derecenizle ilgili olarak, eğitim programına giriş düzeyiniz, programın süresi ve içeriği ve üniversitenin kendi ülkenizdeki itibarı gibi **diğer etmenlerin de önemli olduğunu** unutmayın. Bir işveren, yüksek okul ya da üniversite ile yeterlilik dereceniz hakkında konuşurken bunları açıklamamız gerekebilir.

► Mesleki yeterlilik derecelerimi nasıl karşılaştırabilirim?

Eğer kendi ülkenizden aldığınız bir mesleki yeterlilik derecesi (örneğin doktor, avukat, mühendis veya öğretmen gibi) varsa, ilgili **meslek örgütü ile bağlantı kurmanız** gerekir. Yeterlilik derecenizin Birleşik Krallık'takilerle nasıl karşılaştırılacağını buradan öğrenebilirsiniz. Meslek örgütü, bir mesleğin nasıl icra edileceğini düzenleyen kuruluştur.

Denizaşırı ülkelerde alınmış yeterlilik derecelerinin tanınması konusunda meslek örgütlerinin kendi sistemleri vardır. Bu, yeterlilik derecenizin NARIC aracılığıyla veya başka bir yöntemle değerlendirilmesini içerebilir.

► Yeterlilik derecelerimin tanınması neden gerekir?

Eğer denizaşırı ülkelerde aldığınız yeterlilik dereceleri için karşılaştırma yapıldıysa, bunların tanınıp tanınmadığını öğrenmek isteyebilirsiniz. Bu, **bir eğitim programının giriş koşullarını karşılayabilmek** ya da **bir işverene** başvurduğunuz işi yapabileceğinizi **kanıtlamak** için gerekebilir.

Çalışma alanında yeterlilik derecelerinizin tanınması

Birleşik Krallık'ta bazı meslekleri icra etmek için, ilgili oda, kuruluş ya da kurul tarafından onaylanmış bir yeterlilik derecesine sahip olmak yasal bir zorunluluktur. Öğretmenlik, Mimarlık ve Sağlığa ilişkin çoğu meslek bu kategoridedir. Bu, meslek örgütünün kayıt için koyduğu tüm koşulları karşılamamız gerektiği anlamına gelir.

Diğer meslekler için (örneğin inşaat mühendisliği ve elektrik teknisyenliği gibi) bu yasal bir zorunluluk değildir, ancak yeterlilik derecesinin tanınması ve meslek örgütüne üye olmak önem taşıyabilir. Eğer tanınma yasal olarak zorunlu değilse, denizaşırı ülkelerde aldığınız yeterlilik derecelerini tanıyıp tanınamak işverene bağlıdır. İşveren, NARIC'in değerlendirmesini göz önüne alabilir ya da sizin iş deneyiminize ve yaptığınız görüşmeye göre karar verebilir.

Öğrenim alanında yeterlilik derecelerinizin tanınması

Eğer bir yüksek öğretim programına (veya bazı ileri eğitim programlarına) başvurmak istiyorsanız, yeterlilik derecelerinizin düzeyini kanıtlamanız gerekecektir. Eğer NARIC yeterlilik derecelerinizi programa giriş koşullarında belirtilen derecelere denk olarak değerlendirirse, bu muhtemelen kabul edilecektir. Aksi halde, bu konuda özellikle olgun (21 yaşın üzerindeki) öğrencilere karşı esnek davranılabileceğinden, üniversite ya da yüksek okul ile görüşün.

Deneyimlerimin tanınmasını nasıl sağlayabilirim?

Yeterliliklerinizin resmi olarak kabul edilebilmesi için, diploma veya sertifika ya da not dökümlerine (transkript) sahip olmanız gerekir. Eğer belgeleriniz yanınızda değilse, deneyimlerinizin tanınmasını sağlayabileceğiniz birkaç yol vardır.

Portföyler

Portföy (portfolio), geçmişte yaptığınız şeyleri gösteren **belge ve diğer kanıtlardan oluşan düzenli bir dosyadır**. Çeşitli **beceri ve deneyimlerinize** dair **kanıt** sunar. Portföyünüzü güncel halde tutmalı ve içeriğini kullanım amacınıza göre uyarlamalısınız. Portföy oluşturma avantajları şunlardır:

- Kendi beceri ve deneyimlerinizin farkında olursunuz
- Kendinizi mümkün olan en iyi şekilde tanıtırınız
- Önemli bilgileri diğer insanlara göstermek daha kolay olur

Portföyünüzü kariyer danışmanlarına, yüksek okul ve üniversitelere, işverenlere ya da One Stop Service büronuza göstermeniz gerekebilir. Portföyünüzü yüksek okul veya üniversiteye başvururken, gönüllü veya ücretli bir iş ararken ya da kişisel gelişiminiz için kullanabilirsiniz.

Portföyünüzün içinde, öğrenim ve iş deneyimlerinizi kanıtlamaya yarayacak her türlü belgenin bir kopyası bulunmalıdır. Portföyünüze diploma veya sertifikaların yanı sıra şunları koyabilirsiniz:

- CV
- İşverenlerden alınan referanslar (ücretli ya da gönüllü işler için)
- Yüksek okul ya da üniversitede gördüğünüz derslere / modüllere ait not dökümleri
- Hazırladığınız tezlerin ve inceleme ya da araştırma projelerinin kısa özetleri (bunlar abstrakt olarak adlandırılır)
- Yaratıcı işlerin fotoğrafları (sanatçı, tasarımcı ve mimarlar için)
- Bir danışmanla beraber hazırladığınız hareket planları
- Yazdığınız ya da hakkınızda yazılan gazete veya dergi makaleleri
- Akademik veya iş başarılarınıza ait diğer her türlü kanıt

Önceki Deneyimlere Dayanan Öğrenimin Değerlendirilmesi (APEL)

APEL, **deneyimlere dayanan öğrenimin değerlendirilmesini** içerir. Bunlar, ücretli veya gönüllü iş deneyimleri, hobiler, yaşam deneyimleri ya da devam ettiğiniz halde diploma veya sertifika alamadığınız eğitim programları olabilir. APEL ile başarı, bilgi ve becerilerinizin tanınmasını sağlayabilirsiniz. Bu, ileri eğitim ve yüksek öğretim için kullanılır. Öğrenimin nerede, hangi dilde ve ne koşullarda gerçekleşmiş olduğu önemli değildir.

Önceki deneyimleriniz hakkında değerlendirme yapılabilmesi için, yukarıda belirtilen şekilde hazırlanmış bir portföy sunmanız gerekir. Portföyünüz dört ana kritere göre değerlendirilir:

- Portföyünüzün içeriği geçerli ve gerçek midir?
- İddialarınızı destekleyecek yeterli kanıt sunuyor musunuz?
- Bu kanıtlar açıkça size ait olan başarıları mı gösteriyor?
- Bilgiler güncel mi yoksa eski midir?

Gönüllü çalışma

Gönüllü çalışma, deneyimlerinizin tanınmasını sağlamanın bir başka harika yoludur. Gönüllü olarak, beceri ve yeteneklerinizi kullanabilir ve neler yapabildiğinizi kanıtlamak için Birleşik

Krallık içinden referans alabilirsiniz. Yeterlilik ve deneyimlerinize aynı düzeyde olan gönüllü bir iş bulmak zor olsa da, sektör içinde bilgi edinmek ileride faydalı olabilir. Örneğin, eğer bir sağlık profesyoneliyseniz, bir hastanede gönüllü olarak çalışmak Birleşik Krallık'taki sağlık sisteminin nasıl işlediği hakkında daha fazla bilgi sahibi olmanızı sağlar.

Zanaat deneyimlerinin tanınması

Sihhi tesisatçılık veya duvarcılık gibi belirli bir zanaat alanında deneyiminiz olduğu halde, bunu kanıtlayan herhangi bir yeterlilik dereceniz ya da referansınız bulunmayabilir. Bu zanaat deneyiminin tanınmasını sağlamak ve aynı zamanda yeterlilik derecesi almak mümkün olabilir. Eğer kendi zanaat alanınızda bir işiniz varsa, OSAT (Yerinde Değerlendirme ve Eğitim) programı sayesinde yeterlilik derecesi alabilirsiniz. Bu, işvereniniz aracılığıyla ayarlanmalıdır. Bir değerlendirme görevlisi, sahip olduğunuz becerileri ve bu becerilerdeki eksiklikleri tespit etmek amacıyla iş yerinizi ziyaret eder. Eğer başarılı bulunursanız, size NVQ derecesi verilir. Bu program hakkında daha fazla bilgi almak için, aşağıdaki web sitesini ziyaret edebilirsiniz: www.citb-constructionskills.co.uk.

Yeniden yeterlilik kazanma

Mülteciler ve Sığınmacı Adayları için Rehber

Yeniden yeterlilik kazanma ne anlama gelir?

Eğer nitelikli bir profesyonelseniz, mesleğinizi Birleşik Krallık'ta icra edip edemeyeceğinizi ya da bunun için yeniden yeterlilik kazanmanızın (requalify) gerekip gerekmediğini öğrenmek isteyebilirsiniz. Yeniden yeterlilik kazanma (requalification), Birleşik Krallık'ta **düzenlemeye tabi olan meslek alanlarında çalışmanıza izin verilmesi için geçmeniz gereken bir süreçtir** (örneğin, birtakım sınavlar vermek ya da bazı kurslar almak gibi). Birleşik Krallık'ta düzenlemeye tabi olmayan meslekleri yasal olarak icra edebilirsiniz, ancak yeniden yeterlilik kazanmak iş bulmanızı kolaylaştırabilir. Çalışma izniniz olmasa bile, mesleğiniz hakkında araştırma yapar ve yeniden yeterlilik kazanma aşamalarına hazırlanmaya başlarsanız, zamanınızı iyi değerlendirmiş olursunuz. Bu konuda bir danışman ya da meslek örgütünün **tavsiye ve rehberliğinden yararlanmak çok önemlidir.**

Neleri göz önüne almam gerekir?

Şunları unutmanız önemlidir:

- Yeniden yeterlilik kazanmak çok uzun zaman alabilir
- Yeniden yeterlilik kazanma süreci masraflı olabilir ve sağlanabilecek mali destek çok azdır
- İleri düzeyde İngilizce bilmek gerekir
- Yeniden yeterlilik kazansanız bile iş bulmakta güçlük çekebilirsiniz
- Birleşik Krallık'taki sistem ve çalışma yaşamı hakkında bilgi sahibi olmanız gerekir
- Başarılı bir şekilde yeniden yeterlilik kazanıp kazanamayacağınız ve bunun ne kadar zaman alabileceği hakkında karar vermenize yardımcı olacak gerçekçi bir plan yapmanız gerekir

Düzenlemeye tabi olan ve olmayan meslekler nelerdir?

Birleşik Krallık'ta Doktorluk, Öğretmenlik ya da Mimarlık gibi birçok meslek **düzenlemeye tabidir (regulated)**. Bu, **kayıt olmadan meslek icra etmenin yasaya aykırı olduğu** anlamına gelir. Eğer sizin mesleğiniz düzenlemeye tabi ise, kayıt olabilmek için meslek örgütünün standartlarını karşılamanız gerekir. Uygulanan standartlar, her meslek için farklıdır.

Mühendislik ya da Finans Yöneticiliği gibi bazı meslekler ise **düzenlemeye tabi değildir (unregulated)**. Eğer sizin mesleğiniz düzenlemeye tabi değilse, Birleşik Krallık'ta bunu icra edebilirsiniz. Ancak bazı durumlarda, birçok işveren veya müşterinin geçmiş olmanızı beklediği genel sınavlar söz konusudur. Sınavlardan geçmek, bunları düzenleyen meslek örgütüne kayıt olmanızı sağlayabilir.

Meslek örgütü nedir?

Meslek örgütü (professional body), bazı durumlarda çok karmaşık, diğerlerinde ise daha basit olabilen **yeniden yeterlilik kazanma süreci hakkında size bilgi verebilir**. Meslek örgütleri, birbirinden farklı olarak çeşitli hizmetler sunabilir ve faaliyetlerde bulunabilir. Bunların **çoğu düzenleyici kuruluştur ve ilgili meslek için uygulanacak standartları belirler**. Diğerleri ise yalnızca destek sağlamayı amaçlar ve üyelik hizmeti sunar. Kendi meslek örgütünüz hakkında bilgi edinebileceğiniz en iyi yer internet ortamıdır.

Yeniden yeterlilik kazanmak için uğraşmaya değer mi?

Yeniden yeterlilik kazanmak **çok zor olabilir ve karşınıza birçok engel çıkabilir**. Bunları dikkatle düşünmelisiniz. Ayrıntılı bir hareket planı yapmanız önemlidir; bunun için bir danışmandan yardım alabilirsiniz. Yeniden yeterlilik kazanmanın izleyebileceğiniz en iyi yol olup olmadığını **bir danışmanla konuşmalısınız**.

Yeniden yeterlilik kazanma konusunu değerlendirirken, yaşınızı ve mali koşullarınızı göz önüne almanız gerekir. Birçok insan, benzer bir meslekte çalışma ya da kariyer değiştirme gibi diğer seçeneklere başvurmanın kendisi için daha iyi olduğuna karar verir.

Kendinize şu soruları sormalısınız:

- Bunun maliyeti ne olur?
- Ne kadar zamanımı alır?
- Birleşik Krallık'ta benim mesleğime ne kadar talep var?
- Sahip olduğum becerileri Birleşik Krallık'ta kullanabilir miyim?
- Bu mesleğe ilişkin işlerdeki rekabet düzeyi nedir?

Yeniden yeterlilik kazanmak için atabileceğim pratik adımlar nelerdir?

Eğer süreci inceledikten sonra kendi mesleğinizde yeniden yeterlilik kazanmak istediğinize karar verirsiniz, çalışma izniniz olmasa bile atabileceğiniz bazı adımlar vardır. Kendi mesleğinizle ilgili becerilerinizi geliştirmek, nerede olursanız olun ileride size yardımcı olacaktır.

Aşağıdaki konular üzerinde yoğunlaşabilirsiniz:

- İngilizcenizi ve iletişim becerilerinizi geliştirme
- Çalışma deneyimi edinme
- Mesleğinizle ilgili bir öğrenim grubuna katılma
- Mesleğinizle ilgili bir veri tabanına kayıt olma (halihazırda doktorlar, diş hekimleri, hemşireler ve mühendisler için vardır)
- Bir 'hazırlık (bridging)' kursuna devam etme
- Portföy oluşturma
- Bağlantı ağı oluşturma
- Becerilerinizin düzeyini değerlendirme
- Mesleğinize ilişkin iş tanımlarını inceleme

Yeniden yeterlilik kazanma dışındaki seçenekler nelerdir?

Yeniden yeterlilik kazanma dışında, **benzer bir alanda çalışma** ya da **kariyer yönünü değiştirme** gibi seçenekler bulunmaktadır. Bunlar da kolay seçenekler değildir ve karar vermeden önce bir kariyer danışmanı ile görüşmeniz önemlidir. Kariyer danışmanları, bilgi ve becerilerinizi tanımlamanıza yardımcı olabilirler. Sahip olduğunuz bilgilerin çoğu, başka alanlara aktarılabilir niteliktedir.

Eğer kendi iş alanınızda kalmak isterseniz, Teknisyen düzeyinde çalışmanız mümkün olabilir. Bu tür işler, belirli bilgi ve becerilere sahip olmayı gerektirir, ancak aynı düzeyde sorumluluk getirmez. Önceki deneyimlerinizde edindiğiniz becerilerin çoğunu işinize aktarabilirsiniz. Ancak, Birleşik Krallık'ta kullanılan diğer beceri ve sistemler konusunda kendinizi geliştirmeniz gerekebilir.

Eğer kariyerinizin yönünü değiştirmeye karar verirsiniz, geçmişte başlamış ya da düşünmüş olduğunuz bir şeyi yapabilirsiniz. Bir yüksek okulda yeni bir konuda öğrenim görebilir ya da yeni bir alanda gönüllü olarak çalışabilirsiniz. Çeşitli işlerde ne gibi becerilerin arandığını öğrenmek için gazetelere veya internete bakın. Bunları kendi becerilerinizle karşılaştırdığınız zaman, başka hangi kariyerleri hedeflemenin sizin için gerçekçi olacağı hakkında daha net bir fikir edebilirsiniz.

Nerede daha fazla bilgi bulabilirim?

Eğer yeniden yeterlilik kazanma konusuyla ilgileniyorsanız, biraz araştırma yapmanız gerekir. Özellikle aşağıdaki web siteleri bu konuda faydalı olabilir:

Genel web siteleri:

- www.prospects.ac.uk
- www.get.hobsons.co.uk

Sağlık Profesyonelleri için:

- www.rose.nhs.uk
- www.bma.org.uk
- www.rcn.org.uk/

Öğretmenler için:

- www.gtce.org.uk
- www.refugeesintoteaching.org.uk

Mühendisler için:

- www.olmec-ec.org.uk/main.cfm?Type=SF&MenuId=344

Sosyal Hizmet Görevlileri için:

- www.gsc.org.uk

Veteriner Hekimler için:

- www.rcvs.org.uk

Hukuk Profesyonelleri için:

- <http://lawsociety.org.uk>

Mimarlar için:

- www.arb.org.uk/registration/index.shtml

Faydalı olabilecek bağlantı bilgileri

Mülteciler ve Sığınmacı Adayları için Rehber

Mülteci kuruluşları

Refugee Council

www.refugeecouncil.org.uk

240-250 Ferndale Road

London SW9 8DB

020 7346 6700

Advice Line: 020 7346 6777

Welsh Refugee Council

www.welshrefugeecouncil.org.uk

Phoenix House

389 Newport Road

Cardiff CF24 1TP

029 2048 9800

Refugee Action

www.refugee-action.org.uk

The Old Fire Station

150 Waterloo Road

London SE1 8SB

020 7654 7700

RAGU (Refugee Assessment and Guidance Unit)

www.londonmet.ac.uk/ragu

London Metropolitan University

The Learning Centre

236-250 Holloway Road

London N7 6PP

020 7133 2110

Migrant Helpline

www.migranthelpline.org.uk

The Rendezvous Building

Freight Service Approach Road, Eastern Docks

Dover CT16 1JA

01304 203977

PRAXIS

www.praxis.org.uk

Pott Street

London E2 0EF

020 7729 7985

North of England Refugee Service (NERS)

www.refugee.org.uk

2 Jesmond Road West

Newcastle upon Tyne NE2 4PQ

0191 245 7311

Refugee Women's Association (RWA)

www.refugeewomen.org.uk

Print House

18 Ashwin Street

London E8 3DL

020 7923 2412

Council for Assisting Refugee Academics (CARA)

www.academic-refugees.org

London South Bank University

Technopark

90 London Road

London SE1 6LN

020 7021 0880

Employability Forum

www.employabilityforum.co.uk

2 Downstream

1 London Bridge

London SE1 9BG

020 7785 6270

Refugees Into Jobswww.brent.gov.uk

Policy & Regeneration Unit
3-7 Lincoln Parade
Preston Road
Wembley
Middx HA9 8UA
020 8937 1234

Tavsiye veren web siteleri**Citizens Advice Bureau (CAB)**www.advice-guide.org.uk**Directgov**www.direct.gov.uk**Multikulti**www.multikulti.org.uk**Careers Advice Service**www.direct.gov.uk/careersadvice**Refugee Access**www.refugeeaccess.info**Refugee Council**<http://languages.refugeecouncil.org.uk>**İngilizce öğrenme****BBC**www.bbc.co.uk/skillswisewww.bbc.co.uk/worldservice/learningenglish**British Council**www.learnenglish.org.uk**English club**www.englishclub.com**English Page**www.englishpage.com**English space**www.englishspace.ort.org**IELTS**www.ielts.org**Many Things**www.manythings.org**Using English for Academic Purposes**www.uefap.com**Çalışma****Job Centre Plus**www.jobcentreplus.gov.uk

Jobseeker Direct: 0845 6060 234

Hobsonswww.get.hobsons.co.uk**Directgov**<http://jobseekers.direct.gov.uk>**Monster**<http://content.monster.co.uk/>**Careers Advice Service**www.direct.gov.uk/careersadvice

0800 100 900

Business Linkwww.businesslink.gov.uk**Prospects**www.prospects.ac.uk**Guardian Jobs**<http://jobs.guardian.co.uk>

Öğrenim

Parents Centre

www.parentscentre.gov.uk

Learning and Skills Council

www.lsc.gov.uk

Hotcourses

www.hotcourses.com

Education Advice Centre

www.ace-ed.org.uk

0808 800 5793 (advice line)

NARIC

www.naric.org.uk

Oriel House

Oriel Road

Cheltenham GL50 1XP

0870 990 4088

Aim Higher

www.aimhigher.ac.uk

Higher Education and Research Opportunities

www.hero.ac.uk

UCAS

www.ucas.com

0870 1122211

Educational Grants Advisory Service (EGAS)

www.egas-online.org.uk

Department of Children, Schools and Families

www.dcsf.gov.uk/index.htm

Sağlık

National Health Service

www.nhs.uk

NHS Direct

www.nhsdirect.nhs.uk

0845 4647

Health for Asylum Seekers and Refugees Portal (HARP)

www.harpweb.org.uk

Medical Foundation for the Care of Victims of Torture

www.torturecare.org.uk

111 Isledon Road

London N7 7JW

0207 697 7777

Konut

Shelter

0808 800 4444 (8am to midnight)

<http://england.shelter.org.uk>

Refugee Support

www.refugeesupport.org.uk

MHT House

Crescent Lane

London SW4 9RS

0207 501 2200

Gönüllü çalışma

Volunteering England

www.volunteering.org.uk

Regents Wharf
8 All Saints Street
London N1 9RL
0845 305 6979

Time Bank

www.timebank.org.uk

0845 456 1668

Charity Job

www.charityjob.co.uk

Jobs in Charities

www.jobsincharities.co.uk

Do-it

www.do-it.org.uk

Criminal Records Bureau

www.crb.gov.uk

0870 90 90 811 (genel danışma)

Göçmenlik

NASS (National Asylum Support Service)

www.ind.homeoffice.gov.uk/applying/asylumsupport/

0845 602 1739

Joint Council for the Welfare of Immigrants (JCWI)

www.jcwi.org.uk

0207 251 8706 (Advice Line)

Home Office – UK Border Agency

www.ind.homeoffice.gov.uk

0870 606 7766

Bail for Immigration Detainees (BID)

www.biduk.org

0207 247 3590

Refugee Legal Centre

www.refugee-legal-centre.org.uk

153-157 Commercial Road
London E1 2DA
0207 780 3220

Law Centres

www.lawcentres.org.uk

0207 387 8570

Asylum Aid

www.asylumaid.org.uk

28 Commercial Street
London E1 6LS
0207 377 5123

NCADC

www.ncadc.org.uk

0121 554 6947

Immigration Advisory Service

www.iasuk.org

0207 967 1200 (Advice Line)

British Red Cross

www.redcross.org.uk

Tel: 0870 170 7000

Sözlük

Mülteciler ve Sığınmacı Adayları için Rehber

APEL – Assessment of Prior Experiential Learning

ARC – Application Registration Card (sığınmacı adaylarına verilir)

Asylum seeker – henüz sonuçlanmamış bir sığınma talebi olan kişi

CRB – Criminal Records Bureau

CV – Curriculum Vitae

DL – Discretionary Leave to Remain

ELE – Exceptional Leave to Enter

ELR – Exceptional Leave to Remain

EMA – Education Maintenance Allowance

ESOL – English for Speakers of Other Languages

FE – Further Education

GCSE – General Certificate of Secondary Education

HE – Higher Education

HND/HNC – Higher National Diploma/ Higher National Certificate

HP – Humanitarian Protection

IAG – Information Advice and Guidance

IELTS – International English Language Testing System

ILR – Indefinite Leave to Remain

IT / ICT – Information Technology / Information and Communication Technology

LEA – Local Education Authority

NARIC – National Recognition Information Centre

NASS – National Asylum Support Service

NHS – National Health Service

NINO – National Insurance number

NRP – National Reference Point

NVQ – National Vocational Qualification

Portfolio – Geçmişte yaptığınız şeyleri gösteren belge ve diğer kanıtlardan oluşan düzenli dosya

Prospectus – Yüksek okul veya üniversitede sunulan eğitim programlarının listelerini içeren katalog

RAGU – Refugee Assessment and Guidance Unit

Refugee status – Hükümetin mülteci olarak tanıdığı kişilere verilen göçmenlik statüsü

RCO – Refugee Community Organisation

UCAS – Universities and Colleges Admissions Service

WBLA – Work Based Learning for Adults

www.advice-resources.co.uk

The Empowering Asylum Seekers to Integrate (EASI) Development Partnership and the Partnership for Refugee Employment Through Support, Training and Online Learning (PRESTO) Development Partnership are part funded by the European Social Fund under the Equal Community Initiative Programme.